

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VÉDELEM:

Egy évre 26 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

KIDETÉSEK:

4-hasábos postai sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólát sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült

vasutak palotájában.

TELEFON-SZÁM: 107.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.

József főherceg-ut 22. sz.

TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, április 19.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A forrongó vasutások.

A miniszterelnök a megyei tisztviselőkkel.

A motoros terjedése.

Az aradi román színi.

A japánok Port-Arthur alatt.

Országos ügyvédyűlés.

Az aradi vasutások mozgalmi.

Gyógykezelések nyugdíja.

A nagylaki választás titka.

Száraz-mozgalmak Aradon.

A választási statisztika Aradon.

Drama a temetőben.

Asztaltársaságok az iparpártoláért.

Fekete krónika.

Tárcs: A nők, mint büntetettek. Írta: Lészai Árpád dr.

Csarnok: Király-idill. Írta: Ambrus Zoltán.

A forrongó vasutások.

Arad, április 18.

A fizetésrendezési mozgalmak között, amelyek eddig Magyarországon egymást föl váltották, egyiknél se fogadták a mozgalom eredményét oly módon, mint most a vasutásokét. Mig másutt: az állami és megyei tisztviselők fizetésrendezésénél, ha a parlament elé terjesztett törvényjavaslatok hagytak is egy- és más kívánni valót hátra, ha nem is teljesült minden kérelem: de általában megnyugvás, béke követte azokat. A vasuti tisztviselőknél — úgy tetszik, — a törvényjavaslat után tört ki igazán az elégtelenség.

Komoly jeleket látjuk ennek két nap óta Aradon. Az az izgatott hangulat, mely a

vasuti tisztviselők, altisztek és szolgák között eddig a fizetésrendezési törvényjavaslat késedelme miatt uralkodott, tegnap óta, amikor a vasutások fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslat megjelent, oly elkeseredéssé fokozódott, hogy a különben higgadt vasutások között egy igen nagy veszedelemnek: a sztrájknak réme is kísért.

Az aradiak, mindannyian, különbség nélkül a rangra és a fizetésre, a lehető legnyitabban hangoztatják elégtelenségüket és elvannak most már tökélyre, hogy a mennyiben az 1901. évi memorandumban összefoglalt kívánalmaikat a kormány nem teljesíti, ez esetben május 8-án országszerte megkezdik a sztrájkot.

A helyzet jellemzésére szóljon csupán az a néhány adat, hogy vasárnap reggel óta az összes vasuti állomások, üzletvezetőségek és különösen a mozgalmi bizottságok sűrű táviratváltásban állanak egymással, hogy továbbá a kereskedelemügyi miniszterium, mely ennek a hirtelen és baljóslatu mozgalomnak észét vette, a mozgalom ellenőrzésére a legszigorúbb intézkedéseket már megtette, végül, hogy az elmúlt éjjel hat nagy állomásban már megkezdtek a sztrájkot, melynek következtében már a mai napon a vasuti közlekedés sok vonalon nagy komplikációkat, forgalmi zavarokat okozott.

Abban a fizetésrendezési javaslatban rejlik, melyet a kormány szombaton a Ház elé terjesztett. A vasutások nemcsak

hogy nem látnak javítást, sőt egyes szolgáltatási ágakban határozottan az eddig sérelmek megtézését vélik látni.

A hangulat a vasutások között nagyon izgatott. Az altisztek és a mozdonyvezetők pedig szinte forradalmi hangon beszélnek s ámbár a tisztviselők összessége nyugodt, de elhatározott ellentállást hirdetnek a tervezet fizetésrendezés ellen.

Ezt az ellenállást ma egy értekezleten is proklamálták az aradi vasuti tisztviselők. Az értekezlet bizalmas jellegű volt ugyan, de a résztvevők nagy száma által ez az értekezlet elvesztette a bizalmas jellegét. A legfőbb panaszok, melyek itt elhangzottak, a törvényjavaslatnak a lakbérre vonatkozó része ellen irányulnak. A vasutások elégedetlenek a lakberek leszállítása miatt s különösen idegenkedéssel fogadják a javaslat azon intézkedését, hogy az egyes fizetési osztályokban csak kétszer van várakozási idő, melynek elteltével automatické lépnek elő, ennek a kétizbeni előléptetésnek a megtörténtével pedig korpótlékokat kapnak. Leginkább a korpótlék az, mely miatt háborognak. Ez a korpótlék ugyanis olyan természetű, hogy az nem okvetlenül, bizonyos szolgálati idő eltelté után illeti meg a tisztviselőket, hanem a felsőbbbétől függ, hogy részesüljön-e valamely tisztviselő a korpótlékban. Attól tartanak, hogy újra érvényesülni fog a protekció s figyelmen kívül fog maradni a szolgálati idő, tehetség és minden olyan kellék, mely az előléptetésnek logikus fel-

A nők, mint büntetettek.

Írta: Lészai Árpád dr.

Ha figyelmesen vizsgálat alá vesszünk és összehasonlítunk egy nő s egy férfi által elkövetett bűncselekményt, első pillanatra szemünkbe fognak ötleni azon különbségek, a melyek a két különböző nemet, még a büntetettek elkövetésénél is, annyira jellemzik. A nő minden cselekménye magán viseli a jeleget, a mely első pillanatra elárulja, hogy ezt a tettet egy nő hajtotta végre.

A nők bűncselekményei úgy belső motivumaiban és indító okaikban, valamint külső nyilvánulásaikban is rendkívül különböznek a férfiak bűncselekményeitől. A nő lelke finomságát, aprólékosságokra kiterjedő figyelmét, éles megfigyelő képességét mindenütt alkalmazza. Büntetéseiben a legkisebb körülményre is gondosan ügyel s a kivételben százszor találékonnyabb a férfinnál. A testi erőt bőven kárpótolja a finom raffinéria, melynek segítségével font vékony, majdnem láthatatlan hálóból, oly könnyen belesznek az elvakított áldozatok.

A nő lelkelete finomabb, kedélye ingerlékenyebb, természete változékonyabb, féltékenyebb és szemérmesebb a férfinnál. Ezek a tulajdonságok különböztetik meg a belső motivumokat a két nem által elkövetett bűncselekményekben is.

Ha az összehasonlítást részletesebben akarjuk eszközölni, szigorúan szét kell választanunk

első sorban a vagyon elleni delictumokat, az élet és testi épség elleniektől.

Az első fajhoz tartozó bűncselekményeket a nők aránylag sokkal kisebb számban követik el, mint a férfiak. Ez könnyen érthető. A nő nincs oly hamar magára hagyatva, rendszerint tovább élvezheti a családi élet létfontartó jószágát, a nő igényei kisebbek, élet-zükségletei korlátozottabbak s kevesebb alkalom is áll számukra nyitva, hozzájutni a reájuk bizott idegen vagyonhoz. Azon nők pedig, a kik amugy is lejtőre jutva, a bűnözés elől ki nem térhetnek, a kenyérkeresetnek azt a módját választják, a mely csak az erkölcsi s nem egyuttal az állam tételes törvényeibe is ütközve kisebb veszéllyel és kevesebb kényelmetlenséggel jár.

Az élet és testi épség ellen elkövetett bűncselekmények legnagyobb része látszatra ugyanazon belső indokokból fakad, úgy a férfiaknál, mint a nőknél. A vagyon elleni támadással határos bűntetteket itt figyelmen kívül hagyom, mert hisz rablást, vagy éppen rabló gyilkosságot a nők, hiányozván belőlük a testi erő, úgy sem igen követnek el.

A gyilkosság, szándékos emberölés, erős felindulásban elkövetett emberölés, halált okozó súlyos testi sértés stb. elkövetésére a legtöbb esetben férfiaknál — mellőzve a vagyon érdekét — a boszu, vagy a féltékenység vezet.

A nőknél sem ritka jelenség a boszuállás, de a féltékenység, egy más alkotó elemmel pá-

rosul s ez a megsérült hűség. Hányszor előfordult már, hogy egy nő elpusztította hozzá hűtlen kedvesét csak, azért, hogy azé a másiké ne legyen a töle megvont s erelem. Ez tipikus női jellemvonás.

A nőt éppen természetében és lelkületében rejlt különbözőségeknél fogva, különböző motívumok késztetik a bűnre. A külső behatásokra könnyen reagáló érzékeny női természet, hamar kizökken abból az erkölcsi és társadalmi törvények által körülhatárolt utirányból, a melytől bármely irányba való eltérés egy irányba vezet: a bűnhöz.

Az ellensúlyozás egyedül a nevelésben állhat, mert éppen a nőnek fennt vázolt tulajdonságainál fogva, csakis a nevelés alkalmas arra, hogy a társadalmi szabályok által megjelölt uton való haladást biztosítsa.

A női büntetéseken a legkülönbözőbb változatokat látjuk, melyek azonban mind meg egyeznek egymással abban, hogy szívük s indulatuk sugallta mód szerint igazak, úgy tesznek, amint érzékeny lelkületük arra kényszeríti. Az istentől az állathoz vezető latorja bármelyik fokán álljanak is a nők, a női gyöngségek, hibák s bűnök bármiként nyomja is jellemükre a megkülönböztető bélyegét, egyben mindannyian egyformák, hogy — nők.

Az egyik nő bűnössé lesz kacérságból, könnyelműségből, a másikat a sors kemény csapásai s saját jószívűsége viszi oda, a harmadik gyilkol mert szeret, de ott a latorja utolsó fokán, a büntetettek kivételénél, mindnyájukban

tétele. A gyűlés érdekes képét tárta fel annak a szervezkedésnek, melylyel a vasutasok ezt az ügyet kezelik.

Mindenesetre óhajtható, hogy a fizetés-rendezés ügye, a melyet, úgy látszik, a szombaton benyújtott javaslat még nem juttatott dűlőre, békés eszközökkel, s az erősebb eszközök igénybevétele nélkül, rendeztessék, s a vasutasok törekvései elé került akadályok legyőzésének bizonyára lesznek egyéb módjai is, mint az, a melyet az ezen ügyben teljesen ártatlan közönség szenvedne meg.

A miniszterelnök a megyei tisztviselőről.

(A képviselőház ülése.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Igazi hétfői napi csöndes hangulat uralkodott a Házban. Kevesen is voltak, alig annyian, a mennyi a határozatképességhez szükséges. A kormány tagjai közül Tisza István gróf miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter voltak jelen csupán.

Az ülésen a megyei tisztviselők fizetésrendezéséről szóló törvényjavaslat általános vitáját befejezték. Tisza István gróf miniszterelnök záróbeszédében érdekes kijelentéseket tett a fizetésrendezés dolgáról, s szólt a városi tisztviselők fizetésrendezéséről is. *A városok anyagi helyzetét kívánja — ugymond javítani, hogy azok jobban fizethessék tisztviselőiket.*

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése április 18-án.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

A jegyzőkönyv felolvasása és hitelesítése után az elnök bejelentette, hogy Nessi Pál dr. a husarak dolgában sürgős interpellációt szándékozik intézni a belügyminiszterhez. A kérdés megokolására délután háromnegyed két órakor tér át a Ház.

(A megyei tisztviselők.)

A vármegyei alkalmazottak illetményének szabályozásáról szóló törvényjavaslat általános tárgyalásának folytatása következett.

Haydin Imre szabadelvűpárti szívesen üdvözi a javaslatot, a mely a közigazgatási tisztviselők régi óhajának teljesülését jelenti. Kü-

egyformán megtalálható a tipikus közös jellemvonás.

Az a nő, aki könnyelmű volt és elbukott, azután pedig az erkölcsi ballépést még büntet-tekkel is tetézi, csak hogy még gondtalanabbá tegye léha életét s még nagyobbat hőrpintsen az életnek saját aljasságával telt poharából, ez a nő javíthatatlan bűnös. Ebből a posványból nincs többé visszatérés.

A kacér nő, aki vétkezik jellemének gyengeségénél fogva, a ki semmiféle eszköztől nem riad vissza hiúságának kielégítésére s a mikor ugyanily célból oda dobja magát, — szét szakítva az erkölcs és szokás láncát, — egy férfi karjaiba, távol van tőle az az önmegfeledezés, mely egyedül menthetné aesthetikailag az erkölcs tévedéseit. Az ilyen nő, bünt követ el csak azért, hogy hiúságának korlátlan vágyai kielégítést nyerjenek. Ezen nőkből kerül ki a legnagyobb része azoknak, akik oly finoman kieszelt módon szoktak segédkezet nyújtani a szeretőnek ahhoz, hogy a köztük levő harmadik személy, — a férj — gyorsabban érjen éláte végéhez s ne álljon bűnös szerelmük útjában.

Ismét más typus az a nő, ki bűnössé lesz, mert szeret. Ah! a nők szerelme más mint a férfiaké. Onzetlenül önfeláldozóan, érdektelenül csak egy nő szerethet. A nő teljes lélekkel szeret, rá nézve a szerelem maga az élet; a férfinék a szerelem csak az élet élvezete. A boldogtalan szerelem a férfit csak megsebzli, a nőt megöli, vagy egész éláte boldogságától fosztja meg. A nő lelkiülete monogam, míg a férfié polygamia

lönösen tetszik a törvényjavaslat megokolása, mely csupa szív a vármegyei tisztviselők iránt, akiknek eddigi buzgóságáért igen kevés elismerést és még kevesebb anyagot juttattunk. Arról, hogy biztosítjuk a magyar tisztviselők megélhetését, megnyitjuk a közigazgatási pályát a polgári elemek számára. A javaslattal általában meg van elégedve, de jobb előmenetelt kellene biztosítani az alispánoknak és a főszolgabíráknak. Kivánná azt is, hogy az aljegyzők és a szolgabírák bizonyos idő múlva automa-tice lépjenek elő, a tizedik osztályból a kilencedik fizetési osztályba. Meggyőződése, hogy a fizetés államosítása után mihamarább el kell következnie a nyugdíj-ügy államosításának is. A javaslatot elfogadja.

Szederkényi Nándor elvben helyesli a fizetés rendezést, de annak kivitelét, a törvényjavaslatban látható rendszerét nem fogadja el. Sürgőti az *adóreformot*, a mit annál könnyebben meglehetne kezdeni, mert az államháztartás fölsőlegeiből éveken át igen jelentékeny pénztári készlet halmozódott össze. A fizetésrendezést elvben azért helyesli, mert az a pénz, amit a tisztviselőknek adunk, legalább nem megy külföldre, hanem a tisztviselő ismét elkölti ugyis a fizetést és így a pénz visszajut azokhoz, akiktől származott. Sürgőti a városi tisztviselők fizetésrendezését is. A javaslatot elfogadja.

(A közigazgatás reformja.)

Battányi Tivadar gróf beszélt ezután. Nyilatkozzék a miniszter arra nézve, hogy a közigazgatás reformjánál is a régi megyei székhelyek maradnak meg és osztassa el ezzel a nyilatkozatával a kérdésen támadt aggodalmakat. Csatlakozik Szalay László kívánságához, hogy a körösvosok fizetési viszonyait is rendezzék. Egyebekben elfogadja a javaslatot.

Nessi Pál dr. üdvözi a javaslatot, és elvárja hogy a kormány az állami tisztviselők végleges fizetésrendezéséről már legközelebb benyújtja javaslatát. Felhívja a kormány figyelmét, hogy egy kategóriáról teljesen megfeledezett, s ezek az *utóbiztosok*. Kéri a kormányt, vegye ezeket is gondozásába. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés a baloldalon.)

Sághy Gyula: Készséggel ismeri el, hogy a javaslat elegendő szükséglet elégit ki. Most egyébként idejét látja annak, hogy a kormány véglegessén rendezze az állami tisztviselők fizetését. — Követeli továbbá a szolgálati programatikát. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.) Az elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után a néppárti Darányi Ferenc szólalt fel.

(A tisztviselők eladósodása.)

Polonyi Géza: Addig, a míg a szolgálati pragmatika megvalósítva nincs, semmi jót se

vár a tisztviselők fizetésrendezésétől. Azt a kérdést intézi a kormányhoz, hogy a végrehajtási törvény módosításával nem lehetne e a most megszavazott fizetési többletet, mint *le nem foglalható* biztosítani, mert különben nem a tisztviselők fizetését emelik, hanem a hitelezőké. Egyébként általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot.

Holló Lajos a fővárosban székelő pestmegyei tisztviselők fizetésrendezésének külön megállapítását kéri, mert ezeknek nehezebbek a megélhetési viszonyai.

Elnök az általános vitát bezárta.

(A miniszterelnök.)

Tisza István gróf hosszabb beszéddel reflektál az elhangzott beszédekre. A városi tisztviselők fizetésrendezésének kérdésével foglalkozni kíván, még pedig oly módon: a városok anyagi helyzetét javítani kívánja, hogy a városok jobban fizethessék tisztviselőiket. Egész sor oly kérdést vetettek föl, a melyeket a közigazgatás végleges rendezésével lehet megoldani, ilyen a *szolgálati pragmatika* is. A mi a tisztviselők fizetésének végleges rendezését illeti, ez a rendezés a legfokozottabb mérséklés után harmincöt millió koronával terheli az államot. A kormány komoly törekvése a végleges rendezés, de hogy mikor következhetik ez be, az állam pénzügyi viszonyaitól függ. De függ a tisztviselői kartól is, mert ennek lehetővé kell tenni, hogy minden személyszaporítás fölsőleges legyen. Polonyi beszédére reflektálva kijelenti, hogy az ő figyelmét se kerülte ki a tisztviselők eladósodása, de ezzel nem úgy kell segíteni, hogy a fizetési többletet ne lehessen lefoglalni, hanem a *személyi hitel emelése által*, hogy ezzel módot nyújtsanak a tisztviselőknek adósságaik konvertálására és olcsóbb hitel szerzésére. Kéri a Házat, hogy a törvényjavaslatot a határozati javaslatok mellőzésével fogadják el.

Az ülés végén Szederkényi Nándor interpellált az *olasz borvám* ügyében, a melyre válasza nem történt. Az ülés két óra 15 perckor ért véget.

TÁVIRATOK.

A balkáni felkelés vége.

Bécs ápr. 18. A Pol. Corr. jelenti Szalonikiból e hó 16 áról: Ronevancev és Seugarev a múlt évi monasztiri baidamozgalom vezetői,

sorsára juttatta azt, ki előtt a hála teljesen ismeretlen fogalom volt. Az esküdszék a leányt felmentette.

Ismét egy más változata a női bűntevőknek, a szivtelen könnyűvérű, tetszelgő nő, a ki nem romlottságból tér le az erény és törvény útjáról, hanem könnyelmű meggondolatlanságból, kiknél a legkülömbözőbb érzelmek is egygyé olvad s csak ezek tárgya változik. Ezeknél az érzék uralkodik a szíven és a lelken s ez irányítja cselekedeteiket is.

Egy ily érzéki női jellemet fest Schakespeare „Troilus és Kressida”-ban, elmondatom Kressidával:

„Még lát egyik szemem,
De a más eltévedt s vele együtt szívem.
Ah! mi szegény nemünk. Erzem, hogy ez hibánk
Szívünknek is szemünk tévelyge ad irányt.
Ki enged a csábnak, vétkezik, így leszen
A szemem át undok a szív érzelem.”

A nők által elkövetett bűncselekmények büntetési módja nagy vitára adott okot a bűntető jogászok között. Voltak egyesek, a kik azt vitaták, hogy a nőre kisebb beszámítást kell alkalmazni, mert értelmisége kisebb a férfinnál; s az értelem ezen nagyobb korlátoltságát a polgári és politikai törvényekből vett érvekkel bizonyították.

Ezen nézettel helyesen szállott szembe Carrara, olasz bűntető jogász azt állítva, hogy: „a nő értelem talán világos és rendezett arra, hogy képesek tarisuk köteleességének felfogására, mind a vallás és erkölcs, mint az állam törvé-

felé hajlik. Valóban érdemes volna azon psychologiai kérdés felett gondolkozni, vajjon képes-e egy nő életében kétszer is igazán szeretni?

Hogy mennyire önfeláldozóan tudnak nők szeretni, arra nézve eszembe jut egy példa. A kontinens egyik fővárosában történt, hogy egy orvos-nővendék elcsábított egy leányt s midőn a nő családja által kitészítva az éhhalál küszöbén állott, minden erejét megfeszítette s dolgozott, hogy a mindennapi kenyérre valót megkeresse.

Nemcsak magát tartotta el a leány, de a testét és lelkét tönkre tevő kézimunkával annyit keresett, hogy csábítója is ebből élt. Nehéz munka volt, de a leány nem ismert fáradtságot; lelkét és testét egy szebb jövő reménye ösztökölte a munkára s ez adott erőt és kitartást. Négy évig tartott ez így. Az orvosnővendék nemcsak hogy élt, de tanulmányait is bevégezte a leány segítségével. A leány ekkor azt hitte, hogy elérkeztek a nehéz munka közepette annyiszor elképzelt szép rózsás napok s a borzasztó küzdést, a jöttévi pihenés fogja felváltani. Szegény leány, mennyire csalódott.

A férfi kezei között érezve a diplomát, mely neki biztos megélhetést nyújt s nem szorul többé a leányra, otthagya a munkától és küzdelemről elgyötört teremtetést s megösmérkedve egy vagyonosabb leánynyal, megkérte ennek a kezét.

Az elhagyatott, lelkében és szívében öszszetört nő, a ki feláldozta lelkét és testét, mert szeretett, az első alkalommal meglesve hűtlen kedvesét, egy elszánt lövéssel megérdemelt

ma a polgári ügyvivők útján megadást ajánlottak. Filmi basa biztosította őket a közbocsánatról és salvus conductussal küldeti ki őket az országból. E két utolsó bandavezér távozásával a felkelés végleg befejezettnek lesz tekinthető.

Ujabb robbanás Barcelonában.

Barcelona, április 18. Tegnap este 6 órakor a Torro-téren *petárda* robbant fel, a mi nagy ijedséget okozott. Kár nem történt. A király este Maura miniszterelnök kíséretében meglátogatta a katalóniai intézetet. A község mindkettőjüket lelkes ovációban részesítette.

A motoros terjedése.

(Az alföldi gazdasági vasút új vonala.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Csak az imént számoltunk be az Alföldi első gazdasági vasút bővítés—vérszói szakaszának ünnepélyes megnyitásáról, amikor egy a közforgalomból szinte kizárt új vidék jutott a közgazdasági fejlődés biztos eszközeihez: most ismét öröndetes hírt jelentenek Csabáról. Tótkomlós község, mely meglévő vasúti összeköttetéseinek eddig vajmi kevés gazdasági hasznát látta, az alföldi gazdasági vasút Géza-megálló helyéhez leendő bekapcsolás által jelentős közforgalmi intézményhez jutott.

Nem új a dolog; a terv már több mint egy esztendő. Amikor az életre való eszme napvilágot látott, az aránylag rövid, alig 8 km. új vasútvonal iránt általános volt a lelkesedés. Az érdekeltség, mely Békés, Csanádmegyéből, Békéscsaba és Tótkomlós községekből, valamint a vonalba eső pusztaszőlősi birtok révén Wenckheim Frigyes gróf hozzájárulásával lett volna megalakulandó, túlnyomó részben a legnagyobb készséggel szavazta meg azon összegeket, melyeket az érdekeltség aránya szerint a befektetendő tőkéhez való hozzájárulásként a részvény-társulat rájuk kivetett. Csupán Tótkomlós habozott még. Talán sokalta a hozzájárulási költség nagasságát (65 ezer korona,) talán illetéktelen beavatkozás folytán tévuttra engedte magát vezetni, elég az hozzá, hogy annak idején a hozzájárulási tőke megajánlását megtagadta; ami

nye iránt, mely védelmezi. De nem is lehetne kivételes törvénykönyvet készíteni az emberi nem jelére nézve.

Kétségtelen azonban, hogy a nők bizonyos súlyos, erkölcsi lerontó és testi erőt tuhaladó büntetések alól felmentendők.

Egy kitűnő büntető jogász egykor igen védelmébe vette a nőket a büntető igazságszolgáltatással szemben. Emberbaráti szempontokból megkísérelte az emberiség gyöngébb felének megmentését a bakó bárdjától és a hóhér kötelétől, az által, hogy elmés észrevételekhez folyamodott annak bebizonyítása céljából, miszerint a nő által elkövetett büntett társadalmilag kevésbé számítható be, mint az a melyet férfi követ el.

A büntetőjogban ma uralkodó tanok azonban, a tudomány szempontjából ezen elméletet el nem fogadják s egyaránt vallják hogy a nem a beszámíthatóságot csökkentő tényezőül nem szolgálhat.

A büntető bírónak nemcsak a bűncselekményt, hanem a büntetést is kell vizsgálnia, mert a büntetés a büntető egyéniségéhez mérten lesz csak igazságos.

Egy női büntetttessel szemben, bárna külön jogszabályok a nőkre nézve fenn nem is állnak, sohasem hagyható a büntetés tárgyalásánál figyelmen kívül azon körülmény, hogy a tettes nő, annál kevésbé, mert a nők cselekményeit — a mint azt egy francia író elmésen megjegyezte — mi sem jellemzi jobban, mint éppen az, hogy a tett elkövetője egy nő.

legalább is csudálatra méltó, amikor a tótkomlósok maguk hirdették leghévesebben az alföldi gazdasági vasút vonalaival való összeköttetés szükségét.

Időközben azonban változtak a viszonyok. Wenckheim Frigyes gróf, a motoros vasútnak bőkezű mecénása, aki már eddig is hatalmas tőkével tette lehetővé a vasútvonal nagy arányú terjeszkedését, a Géza-megálló—Tótkomlós között létesítendő vonal költségeinek Tótkomlóra kivetett hanyadából 40,000 koronát magára vállalt azon összegben felül, melyet mint érdekeltségi tagnak a kivetés arányában amugy is viselnie kell.

Tótkomlós képviselőtestülete tegnap délelőtt tartott rendkívüli közgyűlésében újra tanácskozás tárgyává tette a Tótkomlós—Géza-megálló közötti vonalszakasz kérdését, s a 25,000 korona hozzájárulási összeget nagy lelkesedéssel 33 szavazattal 3 ellen megszüavazta.

Miután az építési tőke most már együtt van, a vasúttársaság a legrövidebb idő alatt hozzákezd a vonal építéséhez s az építés munkálataival — 8 kilométernyi vonalról lévén szó — rövidesen elkészül.

Az új vonalszakaszt a legnagyobb valószínűség szerint még ez év őszén átadják a forgalomnak.

Az aradi román zsinat.

(A megnyitás és az első nap.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Vasárnap kezdődött meg, főként kis érdeklődés mellett az aradi görög keleti román egyházmegye ez évi zsinata. Vasárnap délelőtt a Thököly-téri székesegyházban ünnepi mise volt, a melyet Papp I. János püspök szolgáltatta Hamza Ágost arkimandrita és Mangra Vazul nagyváradai vikárius, valamint nagyszámu papság segédletével.

Mise után a zsinati tagok a papnevelő nagytermében gyülekeztek, a hol Papp I. János püspök hosszabb beszéddel nyitotta meg a zsinatot, hangsúlyozva a megvalósításra való feladatokat az egyházi- és iskolaügy terén. Majd a névsorolvasása után konstatálták, hogy a zsinaton negyvennégy zsinati tag van jelen, s így az határozatképes. Azután benyújtották a legutóbbi zsinat óta üresedésbe jött helyekre megválasztott zsinati tagok *nagyhalmágyi, gyulai, vaskóhi* és a *nagyváradai* esperességek egy-egy képviselője megbízó leveleiket, a melyeket kiadtak az igazoló-bizottságnak. Gurbán Konstantin buttyini esperes indítványára elhatározták, hogy a püspök megnyitó beszédét egész szövegében a zsinat jegyzőkönyvébe foglalják.

Vasárnap délután a zsinat nem ülésezett, hanem a püspök és a zsinat tagjai részt vettek az aradi román papnevelő és tanítóképző ifjusága által rendezett ünnepség és hangversenyen, este pedig a fejsze utcai Casa nationalában tartott román műkedvelői előadáson.

A mai nap a mandátumok igazolásával telt el, majd az egyes albizottságok jelentéseinek tárgyalásába fogtak, a délutáni ülés hat órakor ért véget. A kongresszus további lefolyása előreláthatóan csöndes lesz, hír szerint szóba akarják hozni a *kurtcsi* papválasztást, amelylyel a hívek egy része elégedetlen.

A távol maradtak között van a zsinatnak több előkelősége, közöttük Gáll József főrendiházi tag, a nyolcvan éves Babes Vince, a ki betegségére való hivatkozással szabadságot kért a zsinattól s ezidő szerint Bukarestben, fiánál Babes Viktor dr., a bukaresti Pasteur-intézet vezetőjénél tartózkodik, Pap János orsz. képviselő,

saló, dr. Kozma Gábor belényesi ügyvéd, dr. Popovics György (Gyula), Velics Mihály kisjenői ügyvéd, Halik Aurél dr. lippai orvos, Szerb Gerő (Kiszető), Faszte Pál nagyváradai törvényszéki bíró, az egyházi tagok közül: dr. Traileszku János kisjenői, Hamza Vojk lippai esperesek és Horváth András nagyváradai lelkész.

A zsinatot előreláthatóan pnteken fejezik be. Egy választás is vár a zsinatra: a Popa György dr. lemondásával megüresedett iskolaügyi előadói állás. Popa dr.-t tudvalevően a tavalyi zsinat választotta meg, de ő nem fogadta el a megválasztatást.

A japánok Port-Arthur alatt.

(Az orosz-japán háború.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, április 18.

A ma érkezett táviratok közül különös fontossággal bírnak azok, melyek azt jelentik, hogy a japánoknak *sikerült nagyobb számu csapatot partraszállítaniok Port-Arthur mellett*. Ha ez a híradás igaz, akkor a háboru történetében fordulópont állott be, mert lehetetlen, hogy az oroszok szárazföldi és tengeri támadás ellen egyszerre képesek legyenek az amugy is meggyengült erődöt védelmezni. Port-Arthur eleste pedig Korea birtokát jelenti.

Mai távirataink a következők:

Togo jelentése.

Tokio, április 18. Togo tengernagy jelenti: Az összeállított hajóhad előre megállapított terv szerint e hó 12-én intézte *nyolcadik* támadását Port-Arthurra. A negyedik és ötödik torpedóüldöző flottilla, a 14-ik torpedónaszádraj és a Koriomaru 14-én éjjélkor érték el a kikötő bajáratát. Az ellenséges fényszórók működése dacára sikerült nekik aknákat lerakni. A második torpedóüldöző flottilla e hó 13-án napkeletkor orosz torpedóüldözőt fedezett fel, a mely el akarta érni a kikötőt. Tíz percig tartó ütközet után *tönkretették a hajót*; nem maradt idő legénységének megmentésére, mert a Baján közeledett. Egy másik orosz torpedóüldözőt akkor fedeztek fel, a midőn Liaotesan irányából közeledett. Ezt is megtámadták, azonban sikerült annak a kikötőbe menekülnie. Részünkön nem volt veszteség, csak az Ikarusin történt két könnyű sérülés. A harmadik hajóraj reggel 8 órakor érte el a port-arthuri külső kikötőt, mire a *Baján* kezdett rá tüzelni. Azonnal a helyszínére érkeztek a *Novik*, a *Naszkold*, a *Diana*, a *Petropavlovsk*, a *Pobjeda* és a *Pultava* és megtámadták bennünket. Harmadik hajórajunk szándékosan lassan kezdte meg a tüzelést és lassankint visszavonult, míg az ellenséget *mintegy 15 tengeri mértföldnyire délkelet felé nem csábította*. E pillanatban megjelent első hajórajunk, melyet a harmadik hajóraj drót nélküli táviratozással értesített és megtámadta az ellenséget. Miközben az ellenség megkísérelte a kikötőt elérni, *egy csatahajója*, mely olyan mintájú volt, mint a *Petropavlovsk*, *beleütközött amae aknába egyikebe*, a melyeket mi előtte való nap este tettünk ki és délelőtt 11 óra 32 perckor elsüllyedt. Egy másik hajót is láttunk, a mely nem mozgott szabadon, de az ellenséges hajók közt uralkodó zavar miatt lehetetlenség volt megállapítani, hogy melyik hajó volt ez. Végül sikerült az ellenséges hajóhadnak a kikötő elérésre. Harmadik hajóhadunkat nem érte kár. A már említett károkon kívül, úgy látszik, az ellenséges flottát csak lényegtelen kár érte.

Oroszok Koreában.

Pétervár, ápr. 18. (Az orosz távirati ügynökség jelentése) A vezérkar azt jelenti, hogy a Jalu folyón minden csendes. A helyzet nem változott.

Szöul, ápr. 18. 16-án éjjel 300 kozák szállotta meg Szöncsöngöt. Azt híresztelik, hogy ezt az előőrsöt 500 orosz követi, hogy a japánokat elvonják a Jalutól. E híresztelés nem sok hitelt érdemel, mert az oroszokat a japánok partraszállása elvághatná a főerőtől.

Üdvözlét Togonak.

Tokio, április 18. Jamamoto tengerészeti miniszter ma táviratilag üdvözölte Togo tengernagyot 8-ik Port-Arthurra intézett támadásának sikerüléséhez. A fényes eredmény — ugymond a miniszter — a császár ragyogó erényére vezetendő vissza, de a tisztek hűségének és bátorságának is lényeges része volt abban. Viselkedésükön semmi sem kifogásolható. A tisztikarnak és legénységnek üdvözlétemet küldöm és azt remélem, hogy továbbra is nemesen teljesítik kötelességüket, míg csak nagy nemzeti problémánk megoldása tart. A cél még távol van. Komolyan gondoskodjunk arról, hogy módunkban álljon a ránk váró nagy munkát befejezni.

Port-Arthur, ápril 18. (Az orosz távirati ügynökség jelentése). Több szemtanú igazolja, hogy e hó 12-én egy japán cirkálóhajó elpusztult az által, hogy saját uszó torpedóba ütközött.

Alexejev a tengeren.

London, ápr. 18. A Daily Chronicle jelentéi Sangjaikvanból tegnapi kelettel: Csifuból Niucsvangba érkezett gőzös azt jelenti, hogy 26 hajóból álló japán hajórajt látott száz szállítóhajóval Port-Arthurtól északra a Csili-öbölben. A flotta északi irányban hajózott és azt hiszik, hogy célja a Niucsvangtól délkeletre levő Kaicsu.

Port-Arthur, ápril 18. (Orosz távirati ügynökség.) Alexejev helytartó tegnap a Szebasztopolra ment, a melyre felvonták a Csendes Oceán hajóhadának vezérlobogóját.

Pétervár, április 18. Uhtomszky herceg tengernagy távirata szerint eddig nem tállták meg Makarov és Verescagin holttestét. Kifogták a Petropavlovsk volt kapitányának, két hadnagyának, orvosának és több tengerészének holttestét. Valamennyit égési sebek borítják.

A japánok Port-Arthurban.

London, április 18. Ma délután érkezett harctéri sürgönyök valamennyien megerősítik azt a hírt, hogy a japánok Port-Arthurhoz közel nagyobb csapatokat szállítottak partra.

Páris, április 18. Pétervárról érkezett tudósítás szerint a cár kijelentette, hogy összes magánvagyonát, a mely mintegy nyolcszáz millió rubel, kamatnélküli kölcsönként, tetszés szerinti visszatérítési feltételek mellett a hadügyi kormány rendelkezésére bocsátja. A pénz nagyrésze külföldi bankokban van elhelyezve.

Szentpétervár, április 18. A téli palotában ma a cár elnöklete alatt nagy haditanácskozás volt, a melyen Port-Arthur védelméről és a körülzárt hadihajók kritikus helyzetének elhárításáról tanácskoztak.

A háború kilátásai.

Páris, április 18. Az Eclair tudósítója meginterjúvolta a magyar-osztrák és a német vezérkari tiszteket, a kik Kuropatkin főhadiszállására mentek. A tisztek kijelentették, hogy augusztus előtt nem várható nagyobb szárazföldi ütközet. A háború kimenetele előrelátható, az oroszok győzelmével fog végződni, mert a japánok minden tekintetben mögötte vannak az oroszoknak.

A nagylaki választás titka.

(Mért késett el a románok jelölő-íve?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A legutóbb lezajlott nagylaki első választás alkalmával, a mint ismeretes, a román nemzetiségek is állítottak jelöltet Szucsú János dr. aradi ügyvéd személyében. Miután azonban a választás napján reggel a jelölő ívet elkészve a törvényben meghatározott időn túl adták be, Hervay választási elnök a jelölést nem vette tudomásul.

A románok az elkésés okául a választás napján, és később, lapjaikban azt hozták föl, hogy a szabályszerűen kiállított jelölő ív benyújtásával Russu János nyugalmazott községi jegyző volt megbízva, a ki azonban annak beadását szándékosan lekészte és később a kormánypártra leszavazott, tehát nyilvánvalóan árulást követelt el a román nemzetiségi párttal szemben.

Russu János nyugalmazott jegyző most erre nézve hosszabb nyilatkozatot tesz közzé a ugosi Drapelul és a brassói Gezeia Transilvanei című lapokban. A nyilatkozatot kísérő levélben azt mondja, hogy Russu-Siriunu János és Bocu, aradi román szerkesztők, a mikor a választás napján a nép dühét látták, minden hibát órá, a hatvanhárom éves öreg emberre kentek. Ő Szucsú János lovagiaságára appellált, mint a ki legjobban tudja a történeteket, és kérte, hogy rektifikálja a helytelen közléseket. Miután ő ezt nem tette, kénytelen nyilatkozni.

Russu érdekes nyilatkozata, kevésbe jelentős részek elhagyásával, így szól:

Az aradi Tribuna és a szászvárosi Libertatea kiméletlen módon megtámadnak, a miért a nagylaki választás alkalmával a jelölő ív beadásával elkéstem. Kijelentem, hogy mindez, a mit ezen lapok irtak, valóltan és koholmány.

Kijelentem, hogy a jelölő ív egyáltalán nem volt nálam; annak beadásával megbízva nem voltam, s a lekésésnek nem vagyok az oka.

Nálam éppen azon harminc választó polgár névjegyzéke volt, a kik a választási helyiségbe való belépésre igazolványt kaptak. Ezen igazolványokat még a választást megelőző nap az elnöktől elhoztam. Igaz ugyan, hogy akkor, a mikor ezen igazolványokért mentem, Markovits tisztelendő ur azt indítványozta, hogy a jelölő ívet adják nekem, hogy én azt reverzális ellenében az elnöknek átadjam. Azonban nekem azt át nem adták, azzal a megokolással, hogy miután a jelölő íven igen sok választó van aláírva, ha az előzetesen a választási elnöknek átadnák, megeshetnék, hogy az éjjel folyamán többeket az ellentáborba csábítanának.

Hogy kinél volt a jelölő ív a választás előtt, nem tudom. A választás napján azonban az Szucsú János dr.-nál volt. Tőle kapta meg azt az ív benyújtására kiküldött bizottság, a mit különben Szucsú János dr. is beismer.

Hire kelvén, hogy Szucsú János dr. jelölése nem fogadtatott el, a román választók között rendkívüli izgatottság támadt. Ekkor hozzám jött egy Luczai István nevű román kereskedő és azt kérdezte, vajjon nálam volt-e a jelölő ív? Én azt feleltem, hogy nem. Erre mindketten Szucsú Jánoshoz mentünk, a ki az iskola előtt, több választó között állott. Luczai megkérdezte őt, hogy vajjon nála volt-e a jelölő ív? Szucsú azt felelte, hogy igenis nála volt, a mire Luczai fölháborodva így szólt hozzá:

— Ugy? Látja a választóknak ezt a nagy tömegét? Mindezeket ön becsapta. Ön ügyvéd? Ön jelölt, a ki még azt se tudja, hogy mikor kell beadni a jelölést? Szégyelje magát! Pfu!

Szucsú János megrökönyödve állott. Egy szóval se válaszolt. Mindezt be tudom bizonyítani.

A Tribuna és a Libertatea azon állítása se igaz, hogy a választás napján reggel elaludtam volna, csak hogy a jelölő ív beadásával elkésem, és csak Szucsú János dr. és Ghebeles Lázár dr. tudtak felkeltetni, nyolc órakor. Feleségemen és cselédemen kívül Liprák László zichfalvi postamester, aki ép vendégem volt, igazolhatja, hogy már reggel hat óra körül felkeltem, mikor Petrovics György tanító az igazolványokért jött, és még fel se voltam öltözve, a mikor beállítottak Szucsú János dr. és Ghebeles, azzal, hogy rögtön hét óra lesz, a kordont mindjárt lezárják, a jegyekre tehát már szükség van. Én azt feleltem: jobb lenne, ha a jelölő ívről gondoskodnának. Szucsú azt válaszolta, hogy annak beadására fél tíz óráig idő van. Átmentem velük együtt a szomszédban levő egyházközségi tanácsterembe, ahol sok választó volt együtt és ott a jegyeket átadtam Szucsúnak.

Nyolc órakor újra ott voltam a teremben és az iskolában. Ujra figyelmeztettem őket, hogy jó lenne már a jelölő ívet átadni az elnöknek: inkább korábban, mint később. Szucsú azt válaszolta, hogy kilenc óráig van idő, s az elnöknek kötelessége, hogy még azután is egy fél óráig várakozzék. Ott tanu volt ekkor jelen. Ezután én a jelöléssel többet nem törődtem.

Mindezekből konstatálható, hogy a jelölő ív Szucsú János dr.-nál volt és hogy Szucsú és Ghebeles dr. abban a meggyőződésben voltak, hogy a jelölést fél tízig lehet benyújtani.

Ez volt az elkésés oka, Szucsú és Ghebeles, látván a román választók zugolódását, nem volt bátorságuk, hogy beismerjék tévedésüket, hiszen „errara humanum est,” hanem a választók között azt a hírt költötték, hogy én vagyok mindennek oka. Ugyanezt terjesztették később Russu Siriunu és Bocu lapjaikban.

A Tribuna és Libertatea azon állítása, hogy kerítésen átszöktem, hogy a kormánypárti jelöltre szavazzak, vagy pláne a nép dühé elől elbujtam, vagy a szomszéd faluba szavaztam volna, nem igaz. Az iskolából Szucsú Jánossal a választási helyre mentem, ott voltam annak egész ideje alatt és falubeli ismerőseimmel beszélgettem. Se az első, se a második választásnál senkire se szavaztam.

Russu János,
nyug. jegyző.

A nyilatkozat nagy feltűnést keltet, különösen az aradi zsinatra begyűlt románok között erősen foglalkoztak azzal. Az aradi Tribuna mai számában még nem reflektál annak tartalmára, azonban híre jár, hogy Szucsú János dr. nyilatkozni készül a jegyző által fölhozottakra nézve.

Sztrájk-mozgalmak Aradon.

(Bádogosok, építőmunkások és szabók.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A fővárosi sztrájkmozgalmak csillapodásával most a vidéken indul meg a munkások bérharca. Aradon több sztrájk van készülóban: a bádogos munkások már formába öntötték és a munkaadókkal közölték követeléseiket, a kőművesek és ácsok újabb bérharcra készülnek, és a sztrájk híre érkezik a szabó-munkásokról is.

Az aradi bádogos-munkások a következő pontokba foglalták követeléseiket:

1. Tíz órai munkaidő;
2. a darabszám (akkord)-munka eltörlése és helyette órabér behozatala;
3. az egy évnél rövidebb ideje dolgozó munkásnak 24 fillér, ennél idősebbnek 30—40 fillér, önállóan dolgozóknak 50 fillér, műhelyvezetéssel megbízottaknak hatvan fillér minimális órabér;

4. a vasárnapi munkaszünet szigorú betartása;

5. A bérharcban levők három hónapon belül el nem bocsáthatók.

Ezen kívül kisebb jelentőségű kívánságok. A munkások szombatig, a hó 23-án estig kéri a munkaadók választát, akik addig valószínűleg összeülnek. A sztrájkra készülők száma mintegy ötven-hatvan.

Az aradi kőművesek és ácsok szakszervelete vasárnap délután, a városházán gyűlést tartottak, amelyen mintegy százötvenen voltak jelen. A szónokok: Kiss István és Albert Dániel panaszkodtak az építőmunkások sanyaru helyzetéről. A jelenlevők elhatározták, hogy az év végével, a mikor a munkaadókkal a tavalyi sztrájk alkalmával kötött egyezség lejár, újra bérharcba lépnek és harminckét fillér óránkénti munkabért fognak követelni.

Az aradi szabómunkások, amint értesülünk, vasárnap szintén szervezkedő gyűlést tartanak, amelynek egyik tárgya: a „munkások helyzete” lesz. A gyűlésen egy budapesti szakszervezeti küldött is részt vesz s mindebből arra a nagyon valószínű eseményre következtetnek, hogy a budapesti példára az aradi szabómunkások is sztrájkra készülnek.

Gyógyszerészek nyugdíja.

(Mozgalom az aradi egyesületben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A „Magyarországi gyógyszerészegyesület aradi járásának igazgatósága” máj. a Millenium-vendéglő külön termében ülést tartott, melyen a gyógyszerészeket igen közeli érdeklő, rendkívül fontos kérdést tárgyaltak behatóan.

A gyógyszerészek nyugdíjintézetéről volt szó, a mely kérdés a gyógyszerészek között ugyan régóta megbeszélés tárgyát képezi, de pozitív dolgokat még eddig nem cselekedtek. Ebben az irányban csak újabb történetek komoly lépések, s a mai nappal az aradi és aradmegyei gyógyszerészek is teljes akcióba léptek.

Az aradi gyógyszerésztársulat a siker reményében csatlakozott a mozgalomhoz s mint-hogy a mozgalom élén igen agilis férfiak állnak, valószínűnek tartják, hogy a mozgalom csakhamar olyan biztos jövőt fog teremteni az elaggott gyógyszerészek részére, a melynek a hiányát a gyógyszerészek eddig nagyon is érezték.

A járásigazgatósági ülésen, melyen Csiky Lukács igazgató, simándi gyógyszerész elnökölt, azokat az ügyeket beszélték meg az aradi gyógyszerészek, melyek a „Magyarországi gyógyszerészegyesület” május hó 16-án tartandó közgyűlésén kerülnek tárgyalás alá.

Az ülés legfontosabb tárgya a gyógyszerészek nyugdíjintézetének létesítése volt. A budapesti központ ennek az eszmének a propagálása végett leküldötte Aradra Varságh Zoltán dr. és Mussa Gyula gyógyszerészeket, kik a mai járásigazgatósági ülésen előadták az ügy fontosságát, kérve az aradi gyógyszerészeket, hogy a mozgalomhoz csatlakozzanak. Varságh dr. bejelentette, hogy erre a célra aláírásokból már eddig közel száz ezer korona gyűlt össze. Arra kérte még a gyógyszerészeket, hogy a mozgalomba a segéd személyzetet is vonják be, mert csak úgy lehet az eszmét teljes sikerrel megvalósítani.

A gyűlés másik tárgya volt a gyógyszer-különlegességek kezelésére vonatkozó hiányos belügyminiszeri szabályrendelet pótlása iránt megindítandó mozgalom.

Ebben a kérdésben úgy határoztak, hogy a vidéki gyógyszerészek érdekeinek megvédése végett az országos egyesület írjon fel a belügyminiszterhez.

A fővárosi kiküldöttek még a délután folyamán visszatartak Budapestre.

Az ülésen jelen voltak Csiky Lukács elnöke mellett: Adler Gy. Lajos (Pécska), Gargya Béla, Hajós Árpád, Kossuth Pál, Krausz Elemér, Ring Lajos, Rozsnyay József dr., Vojtek Kálmán, Zombory János (Glogovác.)

Az aradi vasutasok mozgalma.

(A törvényjavaslat ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A képviselőház szombati ülésén benyújtott törvényjavaslat, a mely a vasutasok fizetésrendezésére vonatkozik, az aradi vasutasok között nagy elégtelenséget és forrongást keltett. Ez megnyilatkozott a ma este tartott értekezleten, s ennek hatása alatt, — az ország egyes vidékei vasutasaival egyetemben, — a sztrájkra való készülődés jelenségei kísértének. Ezekről az eseményekről a következő tudósítást adjuk:

A bizalmas értekezlet.

Az aradi üzletvezetőséghez tartozó tisztviselők által megalakított mozgalmi bizottság, melynek feladata a fizetésrendezés érdekében minden lehetőt megtenni, ma bizalmas jellegű értekezletre gyűlt össze a Millenium vendéglő dísztermében. Az értekezletnek egyedüli tárgya volt a benyújtott törvényjavaslat megvitatása és azon intézkedések megtétele, melyek a törvényjavaslatnak ilyen alakban való érvényre emelkedését meg lehet akadályozni.

Chirke Vilmos főellenőr nyitotta meg az értekezletet, mely rendkívül érdekes képet nyújtott. A tágas terem tömve volt vasutasokkal, a szolgálati ágak valamennyije képviselve volt. Egyenruhás kalauzok, vasutiőrök, hivatalosok, mozdonyvezetők, távirászkok, al-tisztek, hivatalnokok, fogalmazók, ellenőrök stb. a legnagyobb összeversszaságban egymás hátán álltak, ők a kicsinek bizonyult teremben, és valamennyinek arcáról ugyanaz az elkésredés, belső indulat tükröződött vissza.

Chirke Vilmos elnök ismertette röviden a törvényjavaslatot, majd elmondta, hogy a javaslat szerinte az országban a legnagyobb elégtelenséget keltette, mert a várakozásokat meg sem közelítette. Főlkérte a jelenlevőket, hogy a tárgyhöz szóljanak hozzá és az egyes szolgálati ágak képviselői adják elő sérelmeiket és kívánalmaikat. Szükségesnek tartja, hogy a javaslat megváltoztatása iránt már most meg-tétessenek a kellő lépések. Ezt pedig egyedül a képviselőház pénzügyi bizottságában lehet megtenni. Ez a bizottság, mely legelőször fogja a javaslatot tárgyalni, még megteheti a szükséges változtatásokat. Erre nézve azt indítványozza, hogy kérjék fel Barabás Béla dr. országgyűlési képviselőt, aki a pénzügyi bizottságban annak idején szóvá fogja tenni a vasutasok sérelmét. Ezt az indítványt az értekezlet egyhangú lelkesedéssel elfogadta.

Ezután sorra következtek a legkülönbözőbb sérelmek felsorolásai, Bene Gyula ellenőr, Vajda János hivatalnok, Szijj Pál ellenőr és a főtisztviselők közül igen sokan hangoztatták, hogy a törvényjavaslat nem elégítheti ki a vasutasokat. A hivatalnoki kar sérelmét főképp abban látják, hogy a lakbéréket leszállították, s így a fizetés-emelés csak látszólagos, továbbá, hogy a várakozási idők először túlhozzsúra vannak nyújtva, másodszor, hogy az előlépés automaticus csak

két ízben történhetik, míg a korpótlék megadása, mely a további automatikus előléptetéseket helyettesíti, a protekciótól fog függni. A legtöbb felszólaló keserű gunynyal kelt ki a törvényjavaslat stílizálása ellen, mert a javaslat tabellában ott, ahol az automatikus előlépés megszűnik, s a korpótlék következik, egy kereszt jelöli a határt.

Sokszor emlegették ezt a keresztet a felszólalók, annak a hangoztatása mellett, hogy a ki a keresztet ér, az meghalt.

Különös érdekességű volt Pető Tivadar mozdonyvezető felszólalása. Ő a mozdonyvezetők nevében proklamálta a harcot a javaslat ellen és bejelentette, hogy amennyiben egy bizonyos határidő alatt az összes vasutasok meg nem kapják mindazokat a követeléseket egy szálal, melyet az 1901. évi memorandumban felállítottak, akkor ők az utolsó eszűkhöz fognak nyulni, az ultima rációhoz.

A gyűlés végén Chirke elnök táviratokat kapott a budapesti központi mozgalmi bizottságtól, melyben értesítik az aradiakat, hogy a központi bizottság tagjai sorra járták a képviselőház pénzügyi bizottságának tagjait és informálták őket sérelmeikről és kívánalmaikról. A legtöbb helyen reményre jogosító válaszokat kaptak.

Ezután bejelentette az elnök, hogy a békéscsabai, mezőtúri, petrozsényi, piskli, szolnoki, hatvani, hódmezővásárhelyi mozgalmi bizottságok táviratilag kértek az aradi bizottságtól direktívákat arra nézve, hogy a törvényjavaslatnál szemben milyen állást foglaljanak el. A gyűlés erre felhatalmazta az elnököt, hogy oly értelmű választ küldjön, miszerint a törvényjavaslatnak pénzügyi bizottságban leendő módosítása iránt minden elképzelhető megfog-nak tenni.

A mozdonyvezetők kivételével, a többi szolgálati ágak képviselői hajlandóknak mutatkoztak, hogy a kormányval az utolsó eszűkhöz alkalmazása előtt tárgyalásokba bocsátkozzanak.

Előkészületek a sztrájkra.

Mindezeknél, a mik a gyűlésen hangoztak el, sokkal érdekesebbek azok a dolgok, melyek titokban, suttymban folynak.

Ismeretes az a fogadalom, melyet a titokban működő sztrájkbizottságok iratnak alá a vasutasokkal.

Tegnap óta, a mióta a törvényjavaslat ismeretessé vált, azt a fogadalmat rohamosan aláírták. Együttel megindult az adakozás egy sztrájkpénztár létesítése érdekében. Eddig hír szerint körülbelül 500,000 korona van egyült sztrájkcélokra.

Érdekes, hogy a vasutasok nem fognak nyílt sztrájkot kimondani, sem pedig a szolgálatot nem fogják teljesen abbahagyni. Csupán a szervezkedés sztrájk jellegű, maga a kivétel pedig teljesen elűt a rendes sztrájkoktól.

Az eddigi megállapodások szerint az aradiak az április 20-án Budapesten tartandó országos kongresszuson nem fognak részt venni, mert az ilyen tömeges gyűléstől nem igen várnak eredményt. Ellenben 22-én újból értekezletet tartanak, melyen a továbbiakat megbeszélnek. Ez a „továbbiak” pedig nem más, mint a különös és furcsa alakba bújtatott sztrájk, mely az eddigi titkos megállapodások szerint május 8-án veszi kezdetét. Ez a sztrájk úgy történik, hogy az összes forgalmi alkalmazottak május 8-ától kezdve szigorúan alkalmazkodnak az előírt szolgálati utasításhoz és mindent úgy fognak végezni, a hogy, azt a szolgálati utasítás előírja. Ennek megértésére szolgáljanak a következő példák:

A kocsioltások alkalmával a szolgálati

utasítás szigorú értelmezése mellett a mozgásban levő kocsiról leugrani nem szabad, hanem az átkapcsolást csak akkor lehet végezni, ha a kocsik megállnak. Ezt az utasítást azonban eddig sehol sem tartották be, mert ennek betartása esetén az egész forgalom megakadást szenvedne. A tolatás egymaga 2—3 órát venne igénybe, holott rendes körülmények között, nagyobb állomásokon is, legfeljebb tíz perc alatt elvégzik. Csak a szakemberek tudják azt megítélni, hogy ha például egy ilyen hosszúra nyúlt tolatás miatt egyik-másik vonat késedelmet szenved, akkor micsoda messzeségben is, mekkora forgalmi zavarok támadnak. Ezenkívül előírja például a szolgálati utasítás, hogy mozgásban levő kocsit nem szabad összekapcsolni s illetőleg a személyzetnek az alatt nem szabad a kocsiközökben tartózkodni, mert ilyen esetekben fordulnak elő legtöbbször a balesetek. Ennek az utasításnak a betartása is óriási bonyodalmakat fog előidézni.

A sztrájkszervezet kifejezettségére jellemző az a körülmény, hogy az egyes állomások tegnap óta sűrű táviratváltásban vannak egymással. Ezekben a magántermészerű táviratokban természetesen megbeszélik egymás között a sztrájk mikénti végrehajtását. A kereskedelmi minisztériumban ennek a táviratváltásnak a nyomára jöttek, s nyomban távirati rendeletet adtak ki, hogy az aradi üzletvezetőség két hivatalnokát azonnal menjen ki a vonalra, ellenőrizze a magántáviratokat és azok tartalmát, ha gyanusnak találják, azonnal jelentsék fel. A legérdekesebb ebben az, hogy a két kirendelt hivatalnok szintén aláírta a sztrájkfogadalmat.

Az elmúlt éjjel az ország hat nagy állomásán proklamálták a sztrájkot. Így a szolnoki, zágrábi és a budapesti nyugati pályaudvaron. Az aradi pályaudvaron pedig hat mozdonyvezető nem akarta elindítani a vonatot. Csak hosszasan rábeszélés után sikerült rávenni, hogy a szolgálatot teljesítsék.

A választási statisztika Aradon.

(A husz éven felüliek száma.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Kilényi János városi alszámvévő, a ki a választói jog reformja dolgában elrendelt statisztikai összeírás adatait Aradon vezette, ma terjesztette be a tanácshoz ezen összeírás adatait, hogy azt a statisztikai hivatalhoz juttassa.

Az összeírás tudvalevően a husz évnél idősebb emberek adataira vonatkozott. E szerint Aradon összesen 14,245 husz éven felüli ember van. Ennyi lenne tehát Aradon a szavazó polgárok száma, ha minden husz éven felüli embernek, az adózásra és egyéb körülményekre való tekintet nélkül megadnák a választói jogot, a miről természetesen nincs szó. A husz éven felüliek közül ma választói joggal bír 3308 (helybelli joggal 3270, másutt 38); a husz éven felüliek közül tehát választói joggal nem bír: 10,937.

Az összeírás mindezen adatokat kerületenként is föltünteti, még pedig az új kerületi beosztás szerint. A legtöbb husz éven felüli van a VII. kerületben: 2385, a legkevesebb a III-ban: 1425. Ezzel szemben a legtöbb választói joggal bíró ember van a VI. kerületben: 590. (A husz éven felüliek száma e kerületben 1887.)

A munkálatok még egyéb adatok összeírására is vonatkoztak, a melyeket azonban már csak a statisztikai hivatal fog földolgozni és táblázatokba foglalni.

Kilényi számvévő még arról is jelentést tett, hogy mennyibe került ezen összeírás a városnak. Tudvalevő, hogy az összeírást részint a városi tisztviselők, részint ideiglenesen alkalmazott egyének végezték, a kiket az összeíró lapok után fizettek. Az összeírás költségei 652 koronát tettek ki.

Dráma a temetőben.

(Büntetés elől együtt a halálban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Ma délelőtt fél tizenkét óra tájban két revolverdörrenés hangzott el az aradi régi temetőben. Két emberélet egy könnyelmű fővel elkövetett tettért: ez a mai és tegnapi nap szomorú eseményeinek betetőzése. A megdöbbentő eset részleteiről tudósítónk a következőket jelenti:

(Lopás — szerelemből.)

Ezeölt két-három évvel a jshértemplomi helyőrségben szolgált Halasi Mátyás aradi fiatalember. Ugyanebben az időben az ottani kávéházban volt kasszírő Szántó Margit Aranka, aki ugyancsak aradi születésű. A két földi hamarosan egymásra talált, és csakhamar viszonyt kötöttek egymással. A leány beleszeretett a csinos fiuba. Mindketten arról ábrándoztak, hogy miképpen köthetnének házasságot, mert sem Halasinak, sem a leánynak nem volt vagyona.

Halasi a ka'onságtól kiszabadulva, egy fővárosi asztalosműhelyben keresett és talált is alkalmazást. A leány ugyancsak eltávozott Fehértemplomról, és Szegedre ment, ahol az Európa szállodában takarítónői állást kapott. A viszonyt levélben tartották fenn, és a leánynak minden gondolata csak az volt, hogy honnan szerezhetne pénzt a házassághoz.

A szerencse, — vagy talán a szerencsétlenség — úgy hozta magával, hogy múlt év november 2-ikán Petőcs János honvédelezredes az Európa-szállóban vett lakást és a folyosón kiejtette a zsebéből a tárcáját, amelyben 2680 korona volt. A tárcát Szántó Margit találta meg. Eszébe jutott, hogy ezzel a pénzzel meg lehetne valósítani az álmait és gyors elhatározással elrejtette.

Mikor az alezredes észrevette, hogy a tárcá hiányzik, lármát csapott és követelte, hogy a tolvaj kilétét derítsék ki. A nyomozás azonban eredménytelen maradt, sőt Szántó Margit, akit a lopással meggyanúsítottak, felhasználta az alkalmat, hogy felmondás nélkül elhagyja a helyét, és felutazzon Budapestre Halasi után.

(Az új élet.)

Budapesten csak néhány napig éltek együtt, azután leutaztak Csanádpalotára, ahol törvényesen egybeketk. Csanádpalotáról Aradra jöttek. Halasi lakást vett az Erzsébet választó-utca 85 ik számú házában. Az eltulajdonított pénzből tisztességesen berendezkedtek és nagyon vidáman éltek. Az asszony még ékszereket is vásárolt magának, a férfi pedig, aki tudta, hogy honnan való a pénz, nem ment dolgozni. Novembertől áprilisig elköltöttek kétezer koronánál is többet.

Mikor a pénz fogyni kezdett, az asszonynak az a gondolata támadt, hogy jó volna valami üzlet után nézni. Hosszas tanácskozás után abban állapodtak meg Halasival, hogy vagy korcsmát, vagy éjjeli mulatóhelyet nyitnak, még pedig nem Aradon, hanem valamelyik közelfekvő községben. A gondolatot tett követte. E hé 10 ikén mindketten kiutaztak Battonyára, és ott alkudozásba léptek egy kocsmá és egy éjjeli mulatóhely tulajdonosával. Az utóbbival

meg is egyeztek és azzal az elhatározással jöttek vissza tegnap Aradra, hogy ma, hétfőn kiköltöznék Battonyára.

(A gyanú és a nyomozás.)

Mielőtt azonban ezek történtek, a szegedi rendőrség átiratot intézett a hó nyolcadikán az aradi rendőrséghez, azzal a kéréssel, hogy figyeljék meg a Halasi házaspár életmódját. Tudassák, nem költ-e többet, mint amennyit keres?

Greén Nándor tb. főkapitány Rédi detektívvet bízta meg ezzel a feladattal. A detektív két nap utánjárás után igen terhelő felvételeket tett. Láttá, hogy Halasi nem dolgozik, mégis viszonyaihoz képest fényesen él. Ezen az alapon már-már el akarták rendelni a házkutatást, mikor a házaspár Battonyára utazott.

Greén kapitány remélve, hogy így több és biztosabb adatot gyűjthet, táviratilag kérte a battonyai csendőrsparancsnokot, hogy figyelje meg, hogy mit végez Halasi és hogy értesítse a rendőrséget, ha esetleg a házaspár nagyobb foglalatot fizetne az üzletvásárlásnál. Rédi detektív tovább is résen maradt, hogy a gyanúsítottak visszaérkeztéről hírt adjon.

Az üzletvétel meg is történt Battonyán, de anélkül, hogy Halasiék foglalatot adtak volna. Mikor azután vasárnap reggel visszaérkeztek Aradra, hogy itt maradt holmijukat összehajtogatják, egyszerre betoppan hozzájuk Greén kapitány megfigyeléséből Szepekovszky Teofil rendőrtiszt Rédi és Mátyás detektívek kíséretében. Külön-külön hallgatták ki a férjet és a nőt. Eleinte tagadtak, de Szántó Margit később beismerte tettét.

A férfi nagyon meg volt rémülve. Sirva mondta, mikor kihallgatása előtt nejét kiküldték a szobából:

— Nem akarok a feleségemtől megválni! Ne küldjék ki!

A jogtalanul eltulajdonított pénzből még 468 korona 88 fillért és egy száz koronáról szóló, az Aradi első takarékpénztár által kiállított betéti könyvet találtak náluk. Miután csak vétségről, jogtalan eltulajdonításról volt szó, melyért legfeljebb, ha egy-két hónapi büntetést kaptak volna, szabadlábban hagyták őket.

(A büntetés elől a halálban.)

Miután Halasi is beismerte, hogy tudott a dolgról, a rendőrség a talált pénzt és betéti könyvet lefoglalta és őrizet alá vette. A többi holmit az esetleges kártalanítási igények kielégítésére ugyancsak lefoglalták, mivel a bűnügyi zárlat csak a magánpanaszos kérelmére rendelhető el.

Ezek a hatósági intézkedések szörnyen felizgatták és megrémítették ugy Halasi Mihályt, mint Szántó Arankát. Azt hitték, hogy valami nagy büntetés vár rájuk, és az éjszaka folyamán elhatározták, hogy inkább meghalnak, semhogy börtönbe kerüljenek.

Ma délelőtt fél tizenkét óra tájban mindketten kimentek a régi temető református osztályába. Halasi leterítette az egyik sírra a felöltőjét; leültek és átkarolták egymást. A következő pillanatban pedig Halasi revolverrel az asszony bal halántékába lött, majd maga ellen fordította a fegyvert és magát is halántékán lötte. Mindketten lebuktak. Az asszony arca a férfié fölé tapadt, mintha még a halálban is csókolódnék véle...

A közelfekvő lelencházban dolgozó munkások a lövések zajára a temetőbe rohantak és ott találták a két véres embert. Az asszony már meghalt, de a férfiben még volt élet. Az értesített rendőrség részéről Berecz Ferenc alkapitány és Brück Gyula dr. mentek ki a helyszínére. A még élő, de még eszméletén kívül

levő férfit beszállították a kórházba, az aszszonyt pedig a halottas házba. Értesítették az esetről Halasi szüleit is.

Halasi Mátyás késő estig nem tért magához. Mire ezek a sorok napvilágot látnak, akkorra már valószínűleg ő is olyan csendes ember lesz, mint a felesége.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Kedd: Katinka grófnő, operette. (Páros bérlet.)
Szerda: Katinka grófnő, operette. (Páratlan bérlet.)
Csütörtök: Katinka grófnő, operette. (Páros bérlet.)
Péntek: Takarodó, dráma. (Páratlan bérlet.)
Szombat: Cigánybáró, operette. A szanatórium javára. (Bérletszűnet.)
Vasárnap: Délután: A vándorlegény, operette. Este: Kis szökevény, operette. (Páros bérlet.)

Katinka grófnő.

(Operette 3 felvonásban, előjátékkal. Szövegét írta: Faragó Jenő. Zenéjét szerezte: Hüvös Iván. Az Aradi Nemzeti Színházban 1904. április 18-án játszották először.)

A *Katinka grófnő* cselekménye romantikus, szerelmes meséjű lovagkori történet abból a mesebeli időből, mikor a gentlemanek viadalt vívtak hölgyeikért. Minél jobban megyünk bele a műbe, annál élesebb az ellentét, s annál szebb színben tűnik elénk az a kor, sőt bizonyosan lesz idő, mikor ezek a lovagkori történetek tündérrege számba fognak menni. Hát szép ez a keret s szép a belé illesztett kép is, a „Katinka grófnő”. Tudniillik *Katinka* grófnő (Felhő Rózi) szerelmes a kis *Pető* diákba, (Zilahiné S. Vilma), de szülei a rozoga, vén *Teofil* herceghez (Polgár) akarják erőszakolni és mikor *Katinka* dacosan ellenkezik, büntetésből magára zárják a nagy cin terembe.

Itt elalszik; álmában meglevenednek az ősök képei és kilépnek rámaikból. Szívüket meghatja *Katinka* esdeklése, panasza és megfogadják, hogy megmentik kicsi unokájukat.

Már együtt van a násznép, a herceg is megérkezett, hogy a jegyző elé vezesse menyaszonyát. Am az utolsó pillanatban, amikor már kézen akarja fogni a herceg a menyaszonyát, közbelépnek az ősök és magukkal viszik *Katinkát*.

Aztán kihirdetik, hogy *Katinka* kezét csak az nyerheti el, aki lovagi tornán leveri az egyik őst, a nagy termetű, híres verekedő *Ulászlót*. Persze *Teofil* herceg nem mer vállalkozni a párviadalra, de fölbéri *Pető* diákot, hogy az ő páncéljában, az ő nevében küzdjön meg helyette. *Pető* el is vállalja ezt a megíratást és a tornán leveri — nem *Ulászlót*, — hanem annak szolgáját, aki ura helyett lépett a porondra. *Katinka* nem ismeri föl a győzőben *Pető* diákot és így fölszólítja, hogy vijjon meg vele is; különben nem lesz az övé soha. *Pető* rá áll erre a viadalra is, de persze hamar megadja magát kegyelemre és leveti sisakját...

Ezzel véget is ér a *Katinka* álma és a darab is véget ér, miután a boldog szerelmesek egymásól lesznek.

Ennyiből is láthatni már, hogy a darabnak van gerince, van librettója s a szereplők rendszerint tisztában vannak avval, hogy mi dolguk van a színpadon. Van a librettónak hibája, de jó tulajdonságai mellett elviselhetők. Tudniillik kevés benne az ötlet s ami van benne, az nem egyöntetű, nem céltudatos, hanem csak helyenkint fölbukkanó. Hangulatbeli pauzák keletkeznek több helyütt, de a Hüvös Iván zenéje legtöbbször sikeresen tölti ki ezeket.

Az operett zenéjéről kevés, de elismerő mondani való van. Hüvös könnyed, dallamos játési melódiákkal érzelmes muzsikát írt, első sorban a fülnek kellemeset. Aki kontrabasszust

s más ilyenféle zenei tekintélyességeket keres a „*Katinka* grófnő” muzsikájában, az nem fogja élvezni az operett zenéjét, de aki ezt a zenét nem gondolkozva, csak hallgatva figyeli, az egész csomó kellemes polkát, temperamentumos keringőt, sőt bájos románcot fog hallani.

Az előadás szép, sima és operettszerű volt. (Ez a megjegyzés nem véletlen itt az eleveenség jellemzésére. Sok operett előadásnak az a hibája nálunk, hogy opera nehézkességgel folyik.) Most azonban Polgár Sándornak sikerült a munkája. — *Pető* diákot Z. Singhoff Vilma játszta és énekelte. Mindakettőt igen szépen. Tudott elég fürgé, elég snájdig lenni, az énekét pedig nem kell külön dicséernünk. Azt szerettük volna csak, ha dalát, amelylyel szíve hölgyét akarta előhívni, nem sugólyuk előtt a közönségnek, hanem tényleg szerelmesének énekelte volna. A darab címszereplője: *Felhő Rózi* kedves és szép volt s mert mértéklet tartott, tetszett is a közönségnek. *Polgár Sándor* remek karrikaturát csinált *Teofil* herceg szerepében, állandó derűtség járta a nézőtérén, míg ő a színpadon volt.

(a)

* A szanatórium estély. Az alföldi népszanatórium javára rendezendő előadást tudvalevőleg szombaton tartják meg, még pedig bérletben. Az előadást felemelt helyiárok mellett tartják meg úgy, hogy a bérlelőközönségnek a rendes napi helyiárok 50 százalékát kell ráfizetnie. Ez az összeg levonás nélkül a jótékony cél javára esik s a bérlelők, akik jogukat igénybe veszik, szintén áldoznak a humanizmus oltárán.

* *Sursum corda*. Az aradi színház egyik legközelebbi ujdonsága, mely a jövő héten kerül bemutatásra, Bosnyák Zoltán darabja, a *Sursum corda*. A színműből már javában folynak a próbák, úgy, hogy teljesen hűen kerül a darab premierre. A főszerepeket *Aranyossy Janka* és *Ternyei* játsszák.

* A makói színpad megnyitása. A makói „*Maros*” írja: Május 1-én ismét megnyílik a Hollósy Kornélia színház, haor csak egyhavi időtartamra is. *Zilahy Gyula* színigazgató pénteken Makón volt s a színügygyámoló egyesület választmányával megállapította, hogy 25 előadásra nyit bérletet. Minden egyes bérleti előadást maga a választmány jelölt ki a bemutatott műsorból. Hogy a kiválasztott darabok legnagyobb része ujdonság, azt talán mondanunk sem kell. A bérletek rendezése végett *Békés Gyula* titkár már a jövő héten Makóra jön s az első előadás május 1-én a *Vándorlegény* című operette ujdonság lesz.

Asztaltársaságok

az iparpártolásért.

(Tanácskozás a Kossuth-asztaltársaságban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Az aradi *Kossuth asztaltársaság*-ban érdekes tanácskozás volt az iparpártolás dolgáról. A *gurahonci* kaszinó ismeretes akciója révén került ez az ügy a hazafias célú asztaltársaságban tárgyalásra.

Az ülésen résztvett a *gurahonci* kaszinó iparpártolási bizottságának elnöke *Bleier Ármán*, a ki ismertette a *gurahonci* társaskörök mozgalmát s az eredményeket, a melyeket eddig elért. A míg eddig a környék el volt árasztva külföldi ipartermékekkel, *Gurahonca* most már csak magyar készítményeket hoznak eladás végett s a nagykereskedők, a kik a *gurahonci* kereskedőknek szállítanak, kötelezték magokat, hogy a jövőben ezek részére csak magyar gyártmányokat küldenek. Ez a szép eredmény buzdíthatja követésre a többi társasköröket.

Reinhart Gyula az aradi kereskedelmi és iparkamara ipari osztályának elnöke szolt a tárgyhöz. Fölhozta, hogy Magyarországon több iz-

ben indítottak iparpártoló mozgalmat, de az többnyire szalmaláng volt. A hazai ipar terjedésének nagy akadályai vannak. Az iparos nagy kamattal dolgozik; a szakképzett munkás kimegy a külföldre, mert ott jobban megfizetik. Ohajtja, hogy ezuttal a társadalom akciója maradandó eredményeket teremtsen.

Ifj. *Moskovitz Izidor*, *Sófalyi György*, *Schwartz Zsigmond* és *Bleier Mór* fölszóla'ásai után elhatározták, hogy a *gurahonci* kaszinó mozgalmát magukévá teszik, s e célból a *Kossuth-asztaltársaság* és az *Asztalos Sándor-társaság* közös iparpártoló bizottságot alakítanak és hasonló határozatra fölhívják a város összes kaszinóit és társasköreit, a vezetést pedig egy nagyobb ipari vagy kereskedelmi szaktestületre bízzák. Megkérlik a mozgalom támogatására az *Országos Iparegyesületet*, végül fölkérlik a tanítótestületet, hogy a tankönyvekben, a vizsgálapokon és egyéb módok útján a hazai ipar pártolásának szellemét a nevelésükre bízott ifjuság szívébe igyekezzenek oltani.

Országos ügyvédygyűlés.

(Az ügyvédek nyugdíjintézménye. — A jegyzők magánmunkálatai.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

A budapesti ügyvédi kamara helyiségeiben tegnap és ma tartották meg az ország összes ügyvédi kamaráinak delegátusai tanácskozásait a létesítendő ügyvédi gyám- és nyugdíjintézet kérdésében, továbbá a községi jegyzők magánmunkálatai tárgyában.

Dr. Szivák Imre, a budapesti ügyvédi kamara elnöke üdvözölte a megjelenteket.

Pap József dr., a budapesti ügyvédi kamara titkára ismertette a budapesti ügyvédi kamarának nyugdíjszabályait, majd áttér a mostani törvényjavaslat ismertetésére, a melyet az igazságügy-miniszter leküldött véleményezés végett az összes ügyvédi kamarákhoz.

Az előadói beszéd után *Nagy Sándor dr.* országgyűlési képviselő, az aradi ügyvédi kamara kiküldötte, szólalt fel először és nagy tetszést keltő beszédében vázolta a nyugdíjintézet célját s a nyugdíjtörvény-javaslatot, melynek értékes anyagát elismeri és a tárgyalás alapjául elfogadja. Azonban ki kell fejtienie bizonyos aggályokat, melyek abban nyilvánulnak hogy egyfelől a javaslat egyes rendelkezése, különösen annak hetedik szakasza az ügyvédi diplomából folyó szerzett jogoktól foszt meg, másfelől nem eléggé liberális. A nyugdíj kérdése sem nem zsebkérdése, sem nem finansziális operációja az ügyvédségnek, hanem magas erkölcsi motívumokat céloz megvalósítani, az ügyvédség erkölcsi tekintélyének és függetlenségének megszilárdítása által. *Pauler és Csemegi* az ügyvédi rendtartás tárgyalásánál 1874-ben a kamara-rendszer által ugyanazon elveket óhajtották megvalósítani, sajnos, a kamara-rendszerhez fűzött várakozások be nem váltak és most a nyugdíjintézmény által akarjuk az ügyvédség emelésének gondolatát fejleszteni és ily értelemben a mostani javaslat tulajdonképen az ügyvédi rendtartásnak egy részleges revíziója. (Zajos helyeslés.)

Nézete szerint nem szabad túlságosan sokat remélnünk a nyugdíjintézménytől, mert az nem lehet egyetemes panacea. Tulzottnak tartja azon fölfogást, mintha a társadalom az ügyvédség iránt ellenszenvvel viseltetnék, hiszen a társadalom előszeretettel bizza a közélet irányítását ügyvédekre. Azonban ha igaz egyik nagy államférfiunknak azon mondása, hogy az ügyvédség az igazságügynek egyik organizmusa, úgy épen mert közérdekű vonás van az ügy-

védtség karakterében, méltán várhatja, hogy az igazságügyi kormányzat ezen szempontokat szem előtt tartsa. A javaslatot a tárgyalás alapjául elfogadja, módosításait az egyes szakaszoknál fogja előterjeszteni. (Zajos éljenzés.)

A tartalmas, szakszerű és ékesen előadott beszédet megéljenzették.

Többek felszólalásai után kisebb lényegtelenebb módosításokkal a törvényjavaslat részleteiben is elfogadottnak nyilvánították.

Az országos ügyvédgyűlés ma befejezte tanácskozásait, s utána annak küldöttsége fölkereste Tisza István gróf miniszterelnököt és Plósz Sándor igazságügyminisztert s átnyújtották neki az ügyvédek nyugdíjintézetére, valamint a községi jegyzők magánmunkálatainak megszorítására vonatkozó emlékiratokat.

Plósz Sándor igazságügyminiszter kijelentette, hogy elvben nincs kifogása a nyugdíjintézet fölállítására ellen, de a részletekre nézve fontartja elhatározását. A jegyzők magánmunkálatai megszorítását szükségesnek tartja.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelentette, hogy nem ellenzi a jegyzői magánmunkálatok megszorítását, sőt az ősszel már abban a helyzetben lesz, hogy rendeletet léptet életbe erre nézve, oly módon, hogy ez az ügyvédek és a jegyzők sérelme nélkül lesz végrehajtható.

HIREK.

— A polgármester utja a vashíd ügyében. *Institúris* Kálmán polgármester valószínűleg kedden, de legkésőbb szerdán a fővárosba utazik. Utazásának célja szoros összefüggésben van a vashidak ügyével. A polgármester ugyanis megkísérelte, vajjon nem lehetne-e az államtól kamatmentes kölcsönt kapni a vashíd építésére? Ezenkívül beszerzi azokat az adatokat, amelyekre a híd roppant fontos ügyének tárgyalásánál föltétlenül szükség van. Eszerint a híd ügyének tárgyalására e hó 22-ikére kitűzött közgyűlés egyelőre halasztást szenved, amennyiben a híd építésének feltételeit megállapító vegyes bizottság is csak a polgármester visszaérkezése után fog ülést tartani. Amint értesülünk, a várba vezető híd kérdése tárgyában kikérték a folyamterméni hivatal véleményét is, amely valószínűleg döntő lesz arra nézve, hogy vajjon a városház mögé, vagy az Eötvös-utca tengelyébe építsék-e a hidat?

— Egy főhercegnő veszedelmében. Fiuméből táviratozzák: Tegnap este tizenegy órakor a fiumei kormányzóságnak Dalma nevű hajója *Curzorac*-nál zátonyra jutott. A hajón volt *Mária Jozefa* főhercegnő udvarhölgyével, *Pallavicini* örgróf főudvarmesterrel, *Salm* gróffal és kíséretével. A gőzös vészjeleire az arra haladó *Pannonia* gőzös a gőzöst veszedelmes helyzetéből kiszabadította. A főhercegnőt és kíséretét a *Pannonia* gőzös vitte vissza Fiuméba. A zátonyra került hajó léket kapott, és reggelig tartott, amíg a belője tódult vizet kiszivattyúzták. *Oszkár* svéd király, aki ma hajóján átjött Fiuméba, hogy a *Carpathia* nevű kivándorlási hajót megtekintse, meglátogatta a főhercegnőt, és szerencsét kívánt neki megszabadulásához.

— A delegáció ülésel. Budapesti tudósítónk telegrafálja, hogy a delegáció ülésel május ötödikén megnyílnak a fővárosban. Május 6-án O felsége a király fogja fogadni a delegátusokat. Tisza István gróf miniszterelnök *Lukács* László pénzügyminiszterrel a közel napokban Bécsbe utazik, hogy az 1905. évi közös költségvetés tárgyalását folytathassa.

— A miniszter köszönete A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Neuman* Samu és ifj. végvári *Neuman* Adolf gyártulajdonosoknak, a kik az aradi izr. elemi iskola építkezési cél-

jaira együttesen 20.000 koronát adományoztak, elismerését és köszönetét nyilvánította.

— A nagybereznai választás. Ungvárról jelentik, hogy a megüresedett nagybereznai kerületben a képviselőválasztást május 4-ikére tűzik ki.

— Ülés a lóvasút ügyében. Az aradi közuti lóvasút és téglagyár által a városhoz benyújtott kérvény ügyében, amely kérvényben az általunk már bőven ismertetett feltételek mellett motoros vagy villamos üzeművé akarja a társaság a közuti közlekedést átalakítani, a város közlekedésügyi bizottsága jövő hétfőn, e hó 25-ikén délután ülést tart.

— A póttartalékosok hazabocsájtása. *Bécs*-ből táviratozzák, hogy a hadügyminiszter ma rendeletet adott ki, amely szerint az összes póttartalékosok április 23-ik n hazabocsájtandók.

— A tátrai birtok ügye. Fővárosi tudósítónk írja: A képviselőház állandó összeférhetlenségi bizottsága a *Münnich* Aurél képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségi ügy tárgyalására határidőül 1904. május 5-ik napjának délután fél 5 óráját, — *Vesztér* Imre képviselő ellen bejelentett összeférhetlenségi ügy tárgyalására pedig határidőül május 6-ik napjának délutáni fél 5 óráját tűzte ki.

— Egy volt országos képviselő halála. *Dániel* Márton volt országgyűlési képviselő, a közoktatásügyi bizottságnak több éven át volt előadója, kir. tanácsos, hosszas szenvedés után meghalt.

— A katonaság köréből. A hadsereg rendelti lapja közli, hogy a király dománi *Domansky* Rajmund volt aradi ezredes, a 22. sz. gyalogezred parancsnokát a 38. gyalog dandár parancsnokává nevezte ki. A király elrendelte, hogy alsó malatinsai *Malatinszky* Iván századosnak a 3. honvéd huszár ezredben, különösen buzgó és sikeres csapatszolgálatáért, a legfelső megelégedés kifejezése tudni adassék.

— Altábornagy és primadonna házassága. Kolozsvárról jelenik, hogy *Klobucsár* Győző altábornagy, a VI-ik honvédkerület parancsnoka, hivatalos jelentést adott ki, hogy eljegyezte *Szabó* Mariskát, a kolozsvári nemzeti színház primadonnáját. A menyasszony, aki becézett kedvence volt a kolozsvári községnek, virágvasárnap volt meg a színpadtól, ahol rövid tartamu, de rózsás volt az utja. Egyenesen a színiiskolából szerződtette pár év előtt *Megyeri* igazgató. Helyzete a Bárdi Gabriella után meglehetősen nehéz volt, de behizelgő hangjával, bájos egyéniségével, graciózus játékaival, csakhamar a szívekbe lopta magát és uralkodott fölöttük. Az utóbbi időben pedig, mikor kipattant a szenzáció, hogy a kegyelmes ur megkérte a kezét, eseményszámba mentek a fellépései.

— Letartóztatott anarkisták. *Marseille*-ből táviratozzák, hogy ott letartóztatott három olasz anarkistát, a kik *Loubet* elnököt olaszországi útján meg akarták ölni.

— *Smiles* halála. *Kensington*-ból jelentik, hogy *Smiles*, a híres angol író nyolcvanöt éves korában meghalt. Halálát egész Angolország gyászolja.

— Társaslakoma. A Fehér Kereszt külön termében ma este Nagy Sándor dr. ügyvédnek orsz. képviselővé történt megválasztása alkalmából társaslakoma volt, amelyet Nagy Lajos szálódás adott tisztevendégel tiszteletére. A lakomán megjelentek: *Institúris* Kálmán polgármester, *Barabás* Béla, Nagy Sándor, *Kristyó* János, *Varjassy* Lajos, *Reicher* Károly, *Tedeschi* Viktor, *Kugler* István, *Eles* Ármin, *Mandl* Vilmos, *Vajda* Lajos, *Vajda* István, *Bisztricky* József, *Stauber* József, *Schröder* Béla, dr. *Tisch* Mór, *Róth* Henrik, *Polónyi* Jenő dr., *Herz* Andor dr., *Révész* Mór dr., *Révész* Adolf, *Priegl* István, *Nikolcs* Döme, *Radó* Károly dr., *Herz* Andor dr., *Steiner* József, *Boros* János és *Ilés* Zsigmond. A kitűnő lakoma során, amely még Nagy Lajos elismert előkelő konyhájának is di-

csőségére szolgált, számos felkészítőt mondtak. *Barabás* Béla orsz. képviselő a vendégszerető házigazdára, Nagy Lajosra és nejeire, Nagy Lajos a vendégeire, *Varjassy* Lajos Nagy Sándorra mondott felkészítőt. Nagy Sándor felkészítőjében *Institúris* Kálmán polgármestert és *Barabás* Béla képviselőt látta, *Révész* Adolf *Reicher* Károlyra és *Varjassy* Lajosra, *Varjassy* Lajos *Révész* Adolfra, *Institúris* Kálmán a kereskedelem és ipar képviselőire, *Schröder* Béla *Kristyó* Jánosra, *Tedeschi* Viktorra és *Eles* Árminra, mint a kereskedelem és ipar méltó vezéreire ültetők poharukat. Felkészítőket mondtak még *Kristyó* János, *Tedeschi* Viktor, *Reicher* Károly és *Varjassy* Lajos. A társaság a késő éjjeli órákig maradt együtt emelkedett hangulatban.

— Halálozások. Mint részvétellel értesülünk, *Horváth* Lipót dr., jubilált aradmegyei körorvos életének 91-ik évében vasárnap este hosszú szenvedés után Aradon elhunyt. A megboldogult öreg ur a ki néhai *Horváth* Lipót világi római kath. plébános, az ismert nevelő és *Horváth* C. Guidó, a „Pesti Hírlap” igazgatójának édes atyja volt, általános tiszteletnek örvendett. Főleg a kolera járvány idején szerzett bokros érdemeket emberbaráti szolgálataival. Az orvosi praxistól régebb idő óta visszavonulva élte csendben, nyugodtan napjait. Temetése kedden d. u. 2 órakor lesz a Wesselényi-uta 20. a. alatti házból.

Reisner Zsigmond gyulai gőzmalomtulajdonos, a békésmegyei kereskedelmi élet egyik ismert alakja, kinek Aradon is volt konyársütődjéje, 45 éves korában Budapesten elhunyt.

Giller Lipót volt aradi tekintélyes iparos ma reggel, hatvannyolc éves korában meghalt. Nagyszámu rokonság gyászolja. Kedden délután négy órakor temetik.

Blaschke Gyula újradí ügyvédjelölt élte 25-ik évében Temes-Kubinban meghalt.

— Vilmos császár nem megy Korfuba. A Havas ügynökség jelentí Athénból tegnapi kelttel: Az utolsó pillanatban lemondták Vilmos császár korfui látogatását. A fogadtatásra való előkészületeket beszüntették.

— Ongyilkos tanácsosné. Sopronból táviratozzák: *Harold* városi tanácsos neje ma a vasúti síneken agyonlőtte magát. Tettét pillanatnyi elmezavarban követte el.

— Kereskedők gyűlése Pécskán. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés tagjai közé belépett magyar- és ó pécskai kereskedők vasárnap délután, a városháza tanácstermében ülést tartottak, hogy az Omke pécskai helyi bizottságát megalakítsák. A népes ülésen részt vettek az *Aradi Kereskedők Köre* kiküldöttjei, *Daimel* Lajos és *Faragó* Rózsó titkár vezetésével, ugyancsak *Povársay* Soma magyar pécskai jegyző. A gyűlés vezetésére, mint korelnököket, *Langfelder* Mór kereskedőt kérték fel. *Dózsa* Dezső beszámolt az eddigi taggyűjtésről, a melynek szép eredménye főképp *Thurszky* Nándor pécskai kereskedő lelkes buzgóságának köszönhető. Majd *Faragó* Rózsó fejtegette ki hosszabban azt a hivatást, a mely az Omke hatalmas szervezetében a helyi bizottságokra vár és felhívta a megjelenteket, hogy a hivatás keretében minél nagyobb tevékenységet fejtsenek ki s ezzel a központnak s az aradi gőcpontnak munkájában irányítók és segítők legyenek. Az ekkép megalakult helyi bizottság elnökévé *Kösch* Gusztávot, a Szászrégeni Tűzajkereskedő társulat pécskai fiókjának főnökét, alelnökeivé: *Langfelder* Mór és *Osorogár* Vazult, pénztárosává *Thurszky* Nándort, jegyzőjévé *Reisner* Dezsőt választották meg. A további taggyűjtésre *Thurszky* Nándort és a jegyzőt bízták meg. Végül elhatározták, hogy az Omke temesvári gőcpontjának alakulásán résztvevő *Sándor* Pál orsz. képviselőhöz üdvözlő táviratot intéznek.

Az üdvözlésre *Sándor* Pál a következőkkel válaszolt:

Pécskai Omke-bizottság megalakulásáról őszinte örömmel vettünk tudomást és szíves üdvözlésükért meleg köszönetünket. Fáradozzunk karöltve jó ügyünk érdekében és a magyar kereskedőség osztatlan elismerése fogja kivívott sikerünket ju-

talmazni. Pécskai lelkes munkatársainkat az Omke-
vezetősége nevében szívélyesen üdvözlöm: *Sán-
dor Pál.*

— **Eljegyzés.** Koci Sándor jónévű aradi
mészáros eljegyezte Kell Felice kisasszony, Kell
Ignác aradi köztisztviselőtől álló iparos kedves
leányát.

— **A monarkia legöregebb asszonya.** Fővá-
rosi tudósítónk táviratozza: Az alsó erdősorban
levő Erzsébet-szegényházba ma érdekes lakó
költözött be. Ötv. Borsos Józsefné szül. *Einszig*
Jettinek nevezték, s az a nevezetessége, hogy
a monarkianak ő a legöregebb asszonya. 1788-
ban, Sárospatakon született, s most 116 éves.
E mellett jól érzi magát. Fél évig volt házasság,
a férje egy fél század előtt meghalt. Gyerme-
kei nem voltak.

— **Hirtelen halál a waggongyárban.** Ma déli-
előtt, valamivel tizenkét óra előtt a waggon-
gyár egyik raktárában Kálmán Imre raktár-
szolga hirtelen rosszul lett, és összeesett. A
gyorsan előhívott orvos már csak azt konsta-
tálhatta, hogy Kálmán *szívinfarkus* folytán
meghalt. Az esetről értesítették a rendőrséget is.

— **Véres nap.** A tegnapi vasárnap büszkén
dicsekedhetik azzal, hogy már jóideje nem volt
olyan mozgalmas huszonnégy óra Aradon, mint
a tegnapi. Öngyilkosság, gyilkos merénylet, ké-
selés, fejsze-párbaj, verekvés, szerencsétlen-
ség: ez a tegnapi nap eseményeinek rövid
sorozata.

Vasárnap este nyolc óra tájban gyanutla-
nul haladt a Damjanich- és Csernovits utca
sarkán *Maksz* Odón, amidőn az egyik kapualj-
ból egyszerre egy 18—20 évesnek látszó suhan-
ugrott ki és Maksz után rohanva, egy *éles*
késsel a hátába döfött, azután futásnak eredt.
Maksz már csak a sötétben elvesző körvona-
latot látta a merényletnek. A megsebzettet a la-
kására szállították. Kihallgatása alkalmával ki-
jelentette, hogy egy szemétkihordó szolgára
gyanakszik. Ugyancsak tegnap délután történt,
hogy *Szikora* Lajosnak a Radnai ut 21. számú
házban levő lakására beállított sógora, *Horváth*
János. A beállítás után újabb beállítás követ-
kezett. A két sógor inni kezdett és mindketten
berugott. Összeverekedtek és Szikora Lajos kést
rántva, hátbaszurta vendégét. *Brück* Gyula dr.
kerületi orvos az első segély megadása után
beszállította a súlyosan megsérült embert a
kórházba. Körülbelül hasonló okokból folyt le
a *Mikó* Mihály és *Pocsi* János favágók közötti
párbaj. Ivásközben véleménykülönbségek me-
rültek fel, Pocsi kést ragadott és ezzel meg-
indult a végkimerülésig szóló harc. A párbaj-
ban mindkét fél súlyos sebesüléseket szenvedett.
A sort két tacsósorban levő gyerekember
zárja be. Csobán György suhan tegnap délután
kő és vasdarabokkal dobálta meg a 15 éves
Berás Dusánt. Egy kő azonban oly súlyos sé-
rüléseket ejtett a fiún, hogy az eszméletlenül
terült el a földön. Az esetről értesítették a
rendőrséget is.

— **Egy aradi betörő garázdálkodása.** Az
aradi rendőrség ma három idegen városból ka-
pott megkeresést egy betörő kinyomozása és
letartóztatása iránt. Az illető mult év december
9 én Eperjesen, most március 28-ikán Vesz-
prémben és április 7-ikén Szombathelyen tört
be olyképen, hogy az üzletek vasredőnyeit fel-
feszítve, behatolt az üzletekbe, és nagy meny-
nyiségű árut lopott el. A gyanu odairányul,
hogy az illető azonos azzal a betörővel, aki
most ősszel hasonló módon követte el rablásait
Aradon. Valószínű, hogy a gazember ismét
Arad felé vette útját.

— **Öngyilkos fiatal asszony.** Nagybecs-
kekről táviratozzák: *Horváth* Zoltán törökbe-
cei főszolgabíró felesége, *Zsirus* József módosi
ügyvéd leánya, tegnap este Törökbecséről Mó-
dosra utazott. Szüleikhez érkezve, a szobába
zárkózott és *fölbeltte magát*. A fiatal asszony
szülei a színházban várták leányuk érkezését.
Tettét ismeretlen okból követte el.

— **Bizalommal fordulnak hölgyeink a Korona-**
gyógyszertárhoz, Budapest, Kálvintér, honnan diszkré-

ció mellett kapják a paratlan hatású szépség-
szereket, mint a Krieger-féle akácia-krém, puder és szap-
pant. Postai megrendelések naponta eszközöl-
tetnek.

— **Remington-írógépek a világszerte haszná-**
latban levő összes írógépek háromnegyed részét ké-
pezik. Kizárólag kaphatók Glogowski és társánál,
Budapest, Andrássy-ut 12., mely a legújabb model-
lű Remington-írógépet, a modern technika legkéle-
tesebb alkotását, bárhol az országban levélbeli meg-
keresésre díjtalanul és vételkötelezettség nélkül kész
működésben bemutatni.

— **Parketta-tükörfényes lesz Vojtek és Weisz-féle**
parkett-viasz használatától. 1 doboz 1 korona. 44

— **x— Pármái ibolya-szappan.** E név alatt
pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forga-
lomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e
kedves, gyöngéd illattal eláttott szappanról még azt
tudjuk, hogy az arcot finomítja, üdíti, ugyannyira,
hogy még a legérzékenyebb arcok is nagy ered-
ménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló
finom minőségben ilyen árértékű külföldi szappant nem
is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a kö-
zönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem sa-
ját érdekében fogja használni e kiváló magyar
gyártmányt. 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20
fillér. Készíti Szabó Béla piperesszappangyáros, Mis-
ko con. Kapható Aradon, Vojtek és Weisz gyógyára
kereskedésében és Maresch Gyula üzletében. 611

Fekete krónika.

(Három öngyilkosság.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 18.

Szinte napról-napra szaporodnak egy-egy
lappal az öngyilkosságok fekete krónikájának a
lapjai Aradon. Most is, huszonnégy óra lefor-
gása alatt négy aradi ember akart megválni az
élettől. Háromnak sikerült is közülök. A közel-
fekvő Pankotáról is egy életunt ember öngyil-
ságának hírért jelentik. Szomorú, nagyon szo-
morú számok fogják jelezni az év végén az
aradi életuntak statisztikáját...

Tegnap délután a Petőfi-utca 1. számú há-
zában egy fiatal, szinte még gyermekkorban
levő leány marólugot ivott. A szerencsétlen
leány, *Dani* Regina, össze-vissza tizenöt éves és
tettének oka mégis szerelmi bánat. A leány itt
volt szobaleány, Aradon és halálosan szerelmes
volt a vőlegényébe. Két levelet hagyott hátra,
amelyekből kitűnik tettének oka. Az egyik le-
vél édesanyjának szól, a másik pedig hűtlen
vőlegényének, aki a napokban elhagyta a gyé-
reklányt és másnak kezdett udvarolni. Ez ke-
serítette el annyira a szegény leányt, hogy meg-
akart halni. A helyszínén *Berecz* Ferenc alka-
pitány és *Brück* Gyula orvos jelentek meg, akik
az első segély nyújtása után beszállították a
leányt a kórházba. Aligha éri meg a reggelt.

A másik öngyilkosságot egy nyomorgó
öregasszony kísérelte meg ma délből. *Sonn*
Lipótné napszámosné már régebben reumában
szenvet s ez a betegség megakadályozta ab-
ban, hogy a legszükségesebbet is megszerezze
magának. Végtelen nyomorában több aradi jó-
tékeny együlethez fordult segélyért, de kérelmé-
vel mindenütt elutasították. Ez annyira elkese-
rítette a szegény asszonyt, hogy reuma ellen
rendelt orvosságából, a melyről azt hitte, hogy
méreg, nagy adagot bevett. Tettét hamarosan
megbánta és iszonyu jajgatást csapott, mire a
a megrémült házbellek rögtön értesítették az
esetről a rendőrséget, ahonnan *Murády* Álmos
rendőrhadnagy és *Brück* Gyula dr. mentek a
helyszínére. Ott az orvos konstatálta, hogy az
orvosság nem méreg és hogy a dolognak nem
lesz semmi súlyos következménye. A beteg
asszony a Határ-ut 21. számú házban levő la-
kásán fekszik.

Ugyancsak ma történt egy kettős öngyil-
kosság is, a melyről lapunk más helyén szá-
molunk be.

Pankotai tudósítónk írja, hogy az ottani
szombati hetivásáron *Schmidt* Antal jómódu sza-
páriligeti német gazda ittás állapotban vereke-
dést kezdett egy csapat cigánnyal. Emiatt a
rendőrök beakarták vinni a község házára.
Schmidt előbb kocsijára ugorva akart ettől meg-
menekülni, majd, mikor mégis elfogták, bics-
kájával megsebezte az egyik rendőr kezét és fejét.
Erős dulakodás után mégis bevitték a község-
házára s ott lecsukták. A fogságban hamarosan
kijózanodott és a feletti szegényében, hogy őt,
a tehetős gazdát bezárták, alsó nadrágja mad-
zagjára felakasztotta magát. A madzagot az ab-
lak vasrácsára kötözte, s mivel így lába még a
földre ért, letérdelt, hogy tettét végrehajthassa.
Vasárnap délelőtt halva találták. *Werner* Mór
dr. községi orvos konstatálta a halál beálltát.
Az esetről értesítették az aradi kir. ügyészsé-
get. Az öngyilkost ma temették el rokonai je-
lenlétében, a kik még vasárnap Pankotára
érkeztek a szomorú aktushoz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Itélet *Tihanyi* Irma bűnpörében. Sopronból
táviratozzák, hogy *Tihanyi* Irma bűnyűgyében
ma délből hirdették ki az ítéletet. A vádlottat
hét rendbeli magánokhamisítás büntetésében és
két rendbeli magánokirathamisítás büntetésében
kísérletében bűnösnek mondták ki és ezért há-
rom évi fegyházra ítélték. A büntetésből a bírósá-
g tíz hónapot a vizsgálati fogsággal kitöltöt-
nek vett. A közbíró, valamint a védő feleb-
bezték. *Tihanyi* Irmát az ügyész ellenkező in-
dítványa mellőzésével szabadon hagyták.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 18.

Delitőzsde. Buzakinál mérsékelt, a vételkészkorlá-
toit. Bányadi irányzat mellett 14,000 métermázsza került
forgalomba, gyöngén tartott árákon. Egyéb gabonanemek
bányadtak. Időjárás borult.

Estitőzsde. Berlin 1/4 olcsóbb.

Zárlat 12 órakor:

Buza áprilisra	7.75—7.76
Buza májusra	7.79—7.80
Buza októberre	7.78—7.79
Rozs áprilisra	6.25—6.26
Rozs októberre	6.46—6.47
Zab áprilisra	5.16—5.18
Zab októberre	5.45—5.48
Tengeri májusra	5.09—5.10
Tengeri júliusra	5.22—5.23
Repce augusztusra	10.90—11.—

Zárlat 5 órakor:

Buza áprilisra	7.75—7.76
Buza májusra	7.85—7.86
Buza októberre	7.82—7.83
Rozs áprilisra	6.25—6.26
Rozs októberre	6.47—6.48
Zab áprilisra	5.16—5.18
Zab októberre	5.46—5.47
Tengeri májusra	5.10—5.11
Tengeri júliusra	5.22—5.23
Repce augusztusra	10.90—11.—

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	640.50
Magyar hitelrészvény	758.50
Leszámlolóbank részvény	459.—
Rima-Murányi vasmű részvény	488.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	641.75
Közúti vasút	578.—
Városi villamos vasút részvény	334.—

Szeszűzet.

— Április 18. —

Mai jegyzésünk: Kész árú nagyban nyers szesz 115
korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban
118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100
liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12-80—13— korona mmázsánként.

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Ve-
rein a következő fizetésektelenségekről tesz jelen-
tést: *Abele* Manica, *Rovereto*. — *Fink* József, *Boi-
genach*. — *Zaharda* Ignác, *Kepitz*. — *Schmidt* Ottó
Teplitz. — *Tatliak* János, *Szenic*. — *Beck* H. Jenő,
Nyirbaktá. — *Frank* Sámuel, *Kunfélegyháza*. —
Kiss Károly, *Zalaegerszeg*. — *Kohn* Lipót *Sopron*. —
Eibisch Bernát, *Moór*.

NAPIREND.

Április 19. Kedd. Róm. kath. naptár: Timon vértanú. — Protestáns naptár: Timon vértanú. — Görög-keleti naptár (Április 6.): Eutik. — A nap két 4 óra 50 perckor, — nyugszik 6 óra 37 perckor.

Kölessy-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11¹/₂—12¹/₂ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1¹/₂—2¹/₂ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklumzeum helyisége mellett állésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Hűvös, keleten elvélve csapadék.

CSARNOK.

Király-idill.

Irtá: Ambrus Zoltán.

Arzén, Levante koronátlan királya, igen fáradtan tért haza a fantaszi hadgyakorlatokról. Egy kicsit boszus is volt; a hadgyakorlatok lefolyása ugyanis nem mindenben felelt meg várakozásának.

Ugy volt az intézkedés, hogy a hadsereg balszárnya, melyet ellenségnek neveztek ki, szépen egy helyen marad, vár sorára s végül megvereti magát. A jobbszárnay ellenben, amely a levantei haderőt jelképezte, három csapatra oszolván, különböző pontokról indul el, bekeríti az ellenséget, s a derék had, a Fekete hegység-nél koncentráliódván, hátulról támad és győz.

Ehelyett az történt, hogy a levantei haderő eltévesztette az utat; a különböző rajok nem tudták egymást megtalálni s a három hadosztály rendre bevonult az ellenség torkába. Az ellenség, bárhogyan kapálózott, kénytelen volt Levantát megverni.

Arzén király, az első pillanatban pofokodni óhajtott volna, de nem tehette ezt, mert jelen volt szövetségese: az aurániai nagyherceg is, akivel három évvel ezelőtt kegyetlen háborút viselt, s akit ezuttal arról akart meggyőzni, hogy Levante azóta katonai hatalommá fejlődött.

Az aurániai herceg el volt ragadtatva; dicsérte a legénység helyes kiképzését, s a tábori lakomán lelkes felköszöntőt mondott szeretett szövetségese egészségére. A vészt után a fejedelmek megcsókolták egymást s Auránia ura sajtákezőleg tűzte fel cousin-je mellére a Szent Kecse-rend gyémántos nagykeresztjét.

Arzén király pazarul viszonzta ezt a figyelemességet. Auránia trónörökösét, aki ezen a napon érte meg harmadik születésnapját, hadnagyból ezredessé léptette elő, Mária Libussa fejedelemasszonyt pedig, az aurániai herceg nagynénjét, kinevezte a levantei gárda dragoños-ezredének tulajdonosává.

Szó volt róla, hogy a hadgyakorlatot sasvadászat fogja követni. De a fejedelmeket igen kimerítette a katonák menetelése; így megelégedtek azzal, hogy vadász-öltözetben fényképezették le magukat s vadászlakomával fejezték be a négynapos fejedelmi találkozót.

Másnap Arzén király s vendége még egyszer megcsókolták egymást; aztán kiki haza utazott.

Fantascától Stefanopoliszig vasuton három óra; Arzén király ráért megfontolni, hogy mit irasson a hadgyakorlatokról a pétervári lapoknak.

Ez a gond még jobban kifárasztotta; úgy, hogy mire a vasutól a palotájáig hajtattott, végképen megunt az állami ügyeket.

— Aludni fogok, — szólt magában, — aludni fogok nem ért. A fejedelmek pihenése a népek ujjászületése, mint egy jeles költő írta, ékit kecsketolvajásért kénytelen voltam becsukni. Sajnos. No mi az, Milics?

A hűséges Milics tudniillik ott várta a palota kapujánál.

— Kihallgatásért esedezem, felség! Rendkívül fontos közlendőim vannak...

— Rendkívül fontos? ... Csak nem pénz-

ről van szó? — szólt a király, homlokát összeráncolva s a világtörténelmi orrcimpák megremegték.

— Még annál is fontosabb! — jelentette az ijedt arcú miniszter.

— Ne beszélj zöldekert, Milics, hanem eredj haza. Nem látod, hogy rosszkedvű és kimerült vagyok? Mi az ördög lehetne még annál is fontosabb? Menj haza, le akarok feküdni.

— De Sire!...

— Hoztál pénzt vagy nem hoztál?

— Sire, én kétségbe vagyok esve...

— Szót se többet! Takarodjál haza s ha csak pénzszelvével nem érkezik, fel ne merj költönni. Holnap majd elmondhatod, amit akarsz.

— Felséged meg fog haragudni rám...

— Hó, legények, kergessétek el a vén gazembert!

S azzal bevonult lakosztályába.

Még másnap is rosszkedvű volt s mikor jelentették, hogy Milics már hajnal óta várja a kihallgatást, szigorúan így szólt:

— A kérdés az, hogy hozott-e pénzt magával?

— Igen, Sire, — volt a felelet, — a reggeli postával több pénzszelvével érkezett, mint egy harminc ezüst maravédi értékben.

— Akkor bejöhét.

Milics bejött s a küszöbön megállt. Egy kicsit hozzá kellett készülnie, hogy a jelentés tartalmához mértén rémült és gyászos arcot vágjon. Aztán pihegve szólt:

— Felség! Suiyos, mondhatnám kegyetlen kötelességet kell teljesítenem...

— Eh! — vágott közbe a Balkán orosz-lánja — a pénzszelvéket nem fogod eldiskurálni. Lépj elő és számolj be velők.

Milics előlépett és átszolgáltatta az okiratokat. Arzén kétszer is megolvasta: mindössze öt darab volt.

— Te gazember, nem dugtál el egyet? — kérdezte a király s motozni kezdte hü tanácsosát.

— Bocsánst, Sire, tévedtem, — felelt Milics egy fizetőpincér mosolyával.

Nem lehetett másképp, előkellett adnia a hatodikatis.

(Folytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 188. sz.

Páros.

Kedden, 1904. évi április hó 19 én.

Katinka grófnő.

Operette előjátékkal, 3 felvonásban. Irtá: Faragó Jenő. Zenejét szerzette: Hüvös Iván.

SZEMÉLYEK:

István gróf	Árkossy V.	Simon gróf	Győre Alajos.
Anna grófnő	Pajor Agnes.	Janos gróf	Németh J.
Katinka	Felhő Rozsi.	Ulrik, szolga	Szadai F.
Teofil herceg	Polgár S.	Jean, szolga	Ligeti V.
Pető diák	Singhoff V.	Pásztorfiú	Marton M.
Romanovszky	Juhász S.	Pásztorleány	Fóti Frida.
Katalin	Fekete A.	1. vőfély	Juhai József.
Ulászló gróf	Bónis Lajos.	2. vőfély	Kiss József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

IDEGENEK ARADON.

— Április 17. —

Fehér Kereszt szálloda. Fejér József birtokos Seprős. — Gasztman Samu utazó Budapest. — Pánuoz La'os utazó Budapest. — Keller Vilmos utazó Bécs. — Fischer Mátyás utazó Bécs. — Eifermann Zsiga utazó Budapest. — Hamsea Agoston zárdafőnök Bodrog. — Feliman János dr. ügyvéd Gyula. — Reisz József utazó Bécs. — Berger Mór utazó Bécs. — Fischer Ignác kereskedő Nagyvárad. — Kubinyi Tivadar alezredes neje és fia Lemberg. — Krausz Géza utazó Budapest. — Fischer Sándor utazó Budapest. — Fischhof Sándor utazó Budapest.

— Friedmann Sándor utazó Budapest. — Mikes Ferenc utazó Bécs. — Benda Rezső utazó Bécs. — Kuhn Ferenc utazó Bécs. — Fostter Adolf utazó Ehrfurt.

Központi szálloda. Kerner Kálmán kereskedő Tanest. — Juhász Mihály polgármester Hódmezővásárhely. — Juhn József kereskedő Szatmár. — Pap Imre ref. lelkész Hódmezővásárhely. — Abeleszberg József kereskedelmi utazó Budapest. — Eisenhal P. utazó Krakkó. — Lenkei István min. titkár Budapest.

NYILTÉR.*

Limbeck János

első magy. kír. szab. érckoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Giller Lipótné szül. Piczinger Terézia maga, úgy az alolítottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudtja a forrón szeretett és felejtethetetlen jó férj, édes apa, testvér, nagypapa, sógor és rokon

GILLER LIPÓTNAK

f. é. április hó 18 án reggeli 6 és fél óra kor, életének 68-ik és boldog házasságuk 45-ik évében, rövid szenvedés után töltött jobbélre szenderült.

A boldogultnak földi maradványai április hó 19 én délután 4 órakor fognak P. Választó-utca 35. sz. házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szent mise a boldogult lelkü üdvéért április hó 20 án délelőtt 8 órakor fog a főtisztelendő minorita atyák templomában az egek Urának bemutatni.

Aldás és béke langjen hamvai felett!

Arad, 1904. április hó 18 án.

Giller Karolina férj. Schubert Péterné, Giller Lujza férj. Dángyó Domokosné, Giller Mariška férj. Bonn Józsefné, Giller Károly, Giller Róbert, Giller Ferenc, gyermekel. Teuerer Jakabné szül. Giller Katalin, testvére. Schubert Péter, Dángyó Domokos, Bonn József, Illics Zsigmond, vejei.	Giller Károlyné szül. Schleifer Teréz, Giller Ferencné szül. Lind Erzsébet, menyei. Teuerer Jakab, sógora. Dángyó Genovéva férj. Borbály Istvánné, Borbély István, Dángyó Adél, Dángyó Mariška, Dángyó Dánte, Illics Arzén, Giller Irénke, Giller Józseika, unokái.
--	---

A „Korvin Mátyás“

erdélyi könyvkereskedő részvénytársaság
Aradváros és vidéki kizárólagos képviselőlet

Somló Imre

urra,

(Arad, Salacz-utca 7.)

ruházta. — A magyar irodalom összes jelesebb termékei általa, előnyös föltételek mellett megrendelhetők csekély havi részletfizetésre.

1191

Sirolin

A legkiválóbb tan-rok és orvosoktól mint hathatós szer:

tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurotos bajainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban úvegenként 4.— koronáért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantl ezéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & CO. vegyészeti-gyár Basel (Svájc).

= Intézetek, Gyárosok, Nagykereskedők figyelmébe! =

Posner Károly Lajos és Fia

Első magyar vonalzó intézet, üzleti könyvek gyára, nyomda,
album-gyár és térképészeti műintézet

előkelő budapesti cég képviselőjét

~~Aradi Szabványos Királyi Város~~

és Aradvármegye területére

átvette az:

Aradi Nyomda Részvénytársaság

A R A D,

József főherczeg-ut 22. sz.

Kérjük azon t. vevőket is, kik a fenti céggel eddig is összeköttetésben voltak, hogy szükség esetében forduljanak hozzá.

Költségvetéssel, tervezetekkel díjmentesen
készséggel szolgálunk.

Telefon 151.

7437—1904.

Hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi minisztériumnak 36702—1904. szám alatt kelt rendelete nyomán ezenel közhírré tesszük, hogy a gödöllői m. kir. állami méhészeti gazdaságában az 1904. év folyamán nyolcz időszakos méhészeti tanfolyam tartatik a következő beosztás mellett: május 1—21 ig és május 25. június 14-ig földmívelés kisgazdák, június 18—30 ig lelkészek, július 1—21-ig és július 24. augusztus 18 ig néptanítók augusztus 18—31-ig nők, végre szeptember 3—16-ig és szeptember 17—30-ig erdőőrök számára.

Céljuk ezen tanfolyamnak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint, hogy a méhkaptáraknak és a méhészeti segédeszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezen kívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetüket igazolják a m. kir. áll. vasutnak a távolsági forgalom 7—16 vonalszakasza között levő valamelyik állomásról jönnek a személyi és vegyes vonatok III. kocsiosztályában érvényes féláru menetjegy váltására jogosító igazolványt küldetik, melynek ára a visszautazás költségével együtt a tanfolyamról való eltávozáskor fog megtéríttetni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozók felhívtnak, hogy egy koronás bélyegjeggyel ellátott folyamodványukat, melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérik, megküldjék a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez czimezve, feletlen bátorságuk után, a földmívelés és más foglalkozásuk pedig szükségük előjárásának ajánlásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább husz nappal nyújtsák be.

Arad, 1904. évi április hó 9-én.

A városi tanács.

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házaságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.

Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.

Hamburg-Amerika.

Személyszállítás az új, nagy hamburgi duplacsavarú, legújabb szerkezetű p-sta- és express gyorshajókkal.

Lehetőleg legnagyobb biztonság és kényelem.

Minden hajónak két csavarja van, és mindegyik 12—16 vízhatlan részre van beosztva, tehát emberi számítás szerint ezen hajók elmerülhetetlenek.

A fedélköz, villamos világítással, gőzfűtéssel, és szelektőszülékekkel van ellátva. Kitűnő ellátás. Családok és egyedül utazók külön.

Express gyorshajómenet 6—7 nap.

Fedélközi menetdíj **140 korona**

Duplacsavarú postahajómenet 9—10 nap.

Fedélközi menetdíj **118 korona**

A hajók indulása a következő:

Április 15-én	"Bulgária"	...	...	duplacsavarú postahajó
"20-án	"Moltke"	...	...	express gyorshajó
"22-én	"Pennsylvania"	...	...	duplacsavarú postahajó
"27-én	"Deutschland"	...	...	express gyorshajó
"29-én	"Patricia"	...	...	duplacsavarú postahajó
Május 6-án	"Belgravia"	...	...	duplacsavarú postahajó
"11-én	"Blücher"	...	...	express gyorshajó
"13-án	"Pretoria"	...	...	duplacsavarú postahajó
"18-án	"Moltke"	...	...	express gyorshajó
"20-án	"Graf Waldersee"	...	...	duplacsavarú postahajó
"25-én	"Deutschland"	...	...	express gyorshajó
"27-én	"Bulgária"	...	...	duplacsavarú postahajó
Június 1-én	"Auguste Viktoria"	...	...	express gyorshajó
"3-án	"Pennsylvania"	...	...	duplacsavarú postahajó
"8-án	"Blücher"	...	...	express gyorshajó
"10-én	"Patricia"	...	...	duplacsavarú postahajó

és így tovább. A további menetrendet folytatjuk.

Vasuti jegyek kiadása New-Yorkból az amerikai vasutak összes állomásaira eredeti vasuti áron. Azonkívül közvetlen hajójáratok, Halifax-Kanadába, kizárólag csak a hamburgi kikötőből.

Azon számtalan kérdésközpontot illetően, mely hozzánk naponta érkezik, valjon igaz-e az, hogy mostantól kezdve Hamburgon át Amerikába tilos az utazás, — nem lévén azon helyzetben, hogy azokra egyenként megfellelünk — minden érdeklődőnek szives tudomására hozzuk, hogy a kinek utlevelé van, annak jogában áll arra utazni, merre neki tetszik, és utjában őt, senki fel nem tartóztatja, sem pedig utjából másféle el nem terelheti.

Feltétlenül szükséges az, hogy 20— koronára előleg befizetése, mi által az utas magát biztosítja, hogy egy éven belül, bármikor, ha a hajójegy drágább is lesz, csak a fenti rendkívüli olcsó árt fogja fizetni.

Közelebbi felvilágosítással minden nyelven szolgálnak:

Falk és Társa, Hamburg, Amerikaház.

Kriszta Nikodém

épület és díszmő bádógos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az **épület és díszmő bádógos** szakmába vágó **új és javítási** munkákat, u. m. 458

horgony és domborműveket, fürdő kádakat

konyha berendezések

elkészítését jutányos árak pontos kivitel mellett.

7442/1904.

Hirdetmény.

Az 1904 évi március hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által beterveztett összeírású jegyzék 19 drb. ívét, az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t.-cz. 17. § a és az erre vonatkozó utasítás 17. § a értelmében 1904. évi április hó 14-ik napjától számítható 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek névszerint: Palkovits Péter, Molnár János, Mató Antalné, Vohlert Aranka, Kaufmann Lajos, Berger Samuelné, Mayer Béla, Lenkey Antalné, Vasváry Jánosné és Csáky Jánosné, a kik italmérési engedélyt kaptak nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kiutalt forgalmi adó-okra n zve az érdekeltek kivül a kereskedelmi testület és ipartestület is nyújthat be a városi fogyasztási adófelügyelőséghez észrevételeket.

Arad, 1904. évi április hó 9-én.

A városi tanács.

Mindenkinek saját érdeke

aki a tavaszi idényre

divatos és izléses férfi-, fiu- vagy gyermekruhát akar vásárolni, az ne mulassza el az alkalmat és szerezze be szükségletét

FRANK LEÓ

érfi-ruha áruházában Aradon, Andrassy-tér 9. sz.,

(új minorita-templom átellenében), hol most az új idény beálltával dus választéku raktár áll a legolcsóbb és legszolidabb árak mellett a t. vevőközönség részére felhalmozva.

Mé.ték szerinti megrendelések a legújabb szövetekből és legdivatosabb kivitelben

saját műhelyemben készül, úgy, hogy a legkényesebb izlést is minden tekintetben kielégít.

Állandó nag raktár hazai és külföldi szövetekben.

szolid elv!

Figyelmes kiszolgálás!

Olcsó árak!

749

Rohitsch-Savanyúkút

Stelerország.

3497

Vasut, posta és sürgönyhivatal. Prospectus ingyen.

Gyönyörű fekvés, ozondu,
jessen pormentes levegő. Modern
komfort, pezsgő társadalmi élet.

Uj hydro-elektro-mechano-therapeutikai gyógyintézet.
A legmodernebb igényeknek megfelelő: hidegvíz, villany és kádfürdők. Belélegzés, pneumatikus kamara, gőz és hőkamrák villanyonai párosítva. Massage, napfürdő és gyógytorna. — Kipróbált gyógyhely gyomor-, bél-, máj-, vese-, epe-, elzáródás, cukorbetegség, torok és gégebetegségek, és egyéb betegségek kezelésére. Kísérletek és vizsgálatok. Kísérletek és vizsgálatok. Kísérletek és vizsgálatok.

Óriási gyümölcs termést csak

úgy érhetünk el,
ha gyümölcs fainkat a Schelle-féle zöld szappan oldatával többször bepermetezzük.

A Schelle-féle zöld szappan 1 kor. 40 filléres darabokban kapható a kőszítő 999

Földes Kelemen

gyógyszerésznél Aradon

Uraságoktól használt

nyári és téli férfi-ruhákat
háló ebédlő és más butorokat

1133

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek.

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Exelsior angol izzófényharis-
nya az ujjkor legna-
gyobb találmánya.

Exelsior angol izzófényharis-
nya adja a legszebb
világítást. Fényerő 120 gyertya

Exelsior angol izzófény által
légszuszog megtakarítás

Exelsior angol izzófény a leg-
tartósabbak. 1200 —
égő óra

Exelsior már a kül és belföl-
dön be van vezetve.

Exelsior Aradon gyárakban,
hivatalokban és ke-
reskedőknél kipróbáltatott és
igen jónak találtatott.

Exelsior legolcsóbb, mert da-
rabja 50 fillér.

Exelsior Magyarország kép-
viselete

Fischer Lipót

Arad,

Egyedüli főraktára és eláru-
sítója

Rothstein Mór

Arad,

Szabadságtér 3. szám, fűszer-
kereskedésében.

Telefon 350 szám. 1185

Kajhullás, hajmoly és fejkorpa ellen legbiztosabb szer
a Kossuth-féle

„Tinctura Capillorum“

több ismert nevű orvos által kipróbálva és ajánlva

Egy eredeti üveg ára 2 kor. — Egy próba üveg ára 1 kor.

Kapható a készítőnél:

UDVARDI KOSSUTH PAL

gyógyszertárban Arad, Boros Béni-tér 15.

1049

Kapható: Földes Kelemen, Vojtek Kálmán és Krebsz Géza urak gyógyszertárban.

Magy. kir. államvasutak igazgatósága.

60510—1904. F. IV. sz.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. bőröndök, táskák, kalapok, ruha- és fehérneműek, botok, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverés alkalmával azonnali készpénz fizetés mellett el fognak adatni:

Állomáson

1. évi április hó

Arad

25-én d. e. 9 óra

Szeged

28-án d. e. 9 óra

Debreczen

29-én d. e. 9 óra

Budapest, 1904. évi április hó.

Az igazgatóság.

(Utánnemelés nem díjazatik.)

Alkalmai bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

órás és ékszerész

ARAD, TEMPLOM-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek
megvételnek.

1078

Van szerencsém a n. érdemű közönséget arról értesíteni, hogy ere-
deti csomagolásban oly

Csukamájolajat

hozok forgalomba, mely egy új eljárás szerint légritkított térben lesz a frissen fogott csukák májából, az erre a célra berendezett hajókban előállítva. E

csukamájolaj

nagyban különbözik az árubelétől, világos-sárga és a lehetőségig szagtalan.

JAVÁLVA: Tüdő, mell és gégebetegségek, bőrbetegségek, görvéllykór (scrophula) ellen, valamint gyenge egyének, különösen gyermekeknek, mint vértisztító és javító.

Ez a csukamájolaj könnyen resorbeálható, ezért gyermekek és gyenge egyének igen jól tűrik, miért is orvosi autoritások mint a test súlyát gyarapítót és vértisztítót legjobban ajánlják.

Egy üveg ára 2 korona.

Lakások, beteg- valamint gyermekszobák levegőjének tisztítására

ozón fenyő illatot

e fenyő illatból pár cseppet forró vízzel telt edénybe öntünk, mi által a levegő üde fűssé lesz, akár csak a fenyves erdőké.

Egy adag 1 korona.

Szoba illatok: Rózsa, Rezeda, Orgona, Heliotrop, Viola, Gyöngyvirág.

Papier de Armenie

pompás és csodás illatu füstölő papír egy adag 40 fillér. — Illatszerek nagy választékban.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszerész és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Telefon 111. szám.

1075

Papp Samu

műkertész,

a Kertészeti Közlöny szerkesztője.

Elvállal kisebb nagyobb

kertek berendezését

vagy ujjá alakítását

és további kezelését

Készít

a legújabb párisi divat szerint

élő virágokból

csokrokat, koszorukat

és mindenféle dísz tárgyakat. Méréselt árakért. 1218

Arad, Török Gábor-utca 20.

168—1904. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke az Orczy-utca rigol kijavítási, továbbá a Dezső- és Török Gábor utcák vízlevezető árkaiknak kikövezési; a György-utcában kő-alapos ut készítése; a Rákóczy-utcának a Hunyady- és Forray-utcák közötti részének aszfalttal leendő burkolási és a külvárosi utak kavicsolási munkálatainak elvállalása iránt folyó évi április hó 25-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár: I. Az Orczy-utcai rigol kijavítása, továbbá a Dezső- és Török Gábor-utcák vízlevezető árkaiknak kikövezése 1020 korona. II. A György-utcában kő-alapos ut készítése 3024 korona. III. A Rákóczy-utcának a Hunyady és Forray-utcák közötti részének aszfalttal leendő burkolása 26116 kor. 95 fill. IV. Külvárosi utak kavicsolása 2600 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezárta a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1904. évi április hó 5-én tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s.k.
aljegyző.

A kinek

ismerettség híján

házasárra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellőre,
kertészre,kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége**Aki**

eladni kíván

butort,
szongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy**Aki**

bérbeadni kíván

birtokot,
házat
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,**Aki**mindeneket vétel vagy bérbe vétel cél-
jából keresi;**Aki**valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értekezni, ha az**„ARADI KÖZLÖNY“**

kis hirdetési

re használja.

Nagymennyiségű Maculaturaeladó az Aradi nyomda Részv.
Társaságánál.**5—10.000 korona óvadékkal**keres fiatal ember, pénztárnoki,
felügyelői vagy hasonló alkalmat-
zást. — Ajánlatokat „Szorgalmas”
címen a kiadóhivatal továbbítja.

1182

Azonnal kiadóOrczy-utca 6. sz. a 3 szoba, al-
kovenne, fürdőszoba és hozzátar-
tozó mellékhelyiségekből álló mo-
dern uri lakás. Évi bér 760 ko-
rona.

1189

Czimbalomhasznált, de jó karban levő, ke-
restetik megvételre jutányos árban.
Czim a kiadóban.

1190

Wesselényi-utca 21. sz.alatt 3 utcái szoba, konyha, külön
pincze és padlás május 1-ére kiadó.

1214

Pöltenberg Ernő-utca 18.számu ház, igen előnyös feltételek
mellett eladó.

1209

Országsgazte ismert

vizsgalapjainkból100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
resztökös tokban küldve, a gyűrődés
ellen védve. 100—750 drb-ig a bérmentesi-
tőre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.**Ingusz I. és Fia**
kiadóhivatala Arad.

Aradi nyomda részvevőtársaság könyv nyomdája.

600 drb. füző,üzletfelosztás miatt minden elfo-
gadható áron azonnal eladó. Aulich
Lajos utca 9. szám. 1219**BUTOR**

— csak jó minőségű —

legjutányosabb árban

kapható

Varga József

asztalos mesternél 1136

Arad, Kápolna-u. 6/a.

HimzésFinom himzéssel foglalkozó elsőran-
gu svájci gyár keres szorgalmas
és tevékeny **képviselő-**
nőt. Az árut bérmentesen és vámmentesen küldi. Árak
magyar értékben. Jelentkezhetni Zs. G. 591. jelige alatt Ru-
dolf Mosse cégnél St. Gallen (Schweiz).

1496

Az egész világból jövő

hálairatok és elismerő levelek fényes bizonyítást tesznek arról, hogy a

Hajós-féle**ARADI IBOLYA-CRÉME**szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösség és mindennemű
arczisztatlanság ellen feltűnő jó és utolérhetően készítmény.
A bőre rögtön felszívódik, hatása bámulatba ejtő. Nappal is
használható!**Egy tégely ára 1 korona.**

Aradi Ibolya-crém szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) egy üveg 1 kor.

Kapható a készítő és feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában 118

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Hauer Lajos (Gál), Kossuth Pál, Ring
Lajos, Vojtek Kálmán gyógyszerészek és Vojtek és Weisz dro-
guista uraknál.Figyelemre: A bevételezésnél csak a HAJÓS-féle ké-
szítményeket tessék kérni és elfogadni.Aki egy csésze jó teát óhajt
élvezni, kérje mindenütt a vi-
lág legjobb és legfinomabb tea-
ját, és az az**INDRA TEA,**mely Chinának, Indiának és
Ceylonnak legfinomabb tea ke-
veréke. — Valódi csak eredeti
csomagolásban.Raktárakat a hirdető táblák
mutatják.

Főraktár: Fejér Gyula, Arad.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzlete

Weitzer János-u. 13. sz.

a főpostával szemben.

Ajánlja dus raktárát mindenféle
paszományos és gombkötő árukban,
u. m. zsinór, gomb, rojtok, bojtok,

selyem Ponponok és zsaniliákban.

Elvállal 526

minden e szakba vágó munkát, a
legjutányosabb árak mellett.

Alapított 1860.

Telefon 213.

Eredeti angol gyártmányu 70 gram
könnyű tavaszi**puha kalapok**a legújabb színekben 1 frt. 50
krért kapható**M Ü N Z I.**

uri divát-üzletében.

Aradon. 767

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendőkés hozzávaló mindennemű tömlők
(csövek)**Községeknek legalkalmas-
sabb,** mert homokos és sáros víz
használatánál sem tagadják meg
a szolgálatot, — a gép jó műkö-
désért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyukés hozzá való legjobb minőségű
gumi csövek gyári áron.A szivattyu hengerből a bor utolsó
cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu
nem romlik és a bort nem ronthatja,
a gépezet jó működéséért 3 évi
jótállás, ingyen javítás.**K u t a k**

a hozzávaló csövekkel gyári árban

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1114

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogad-
tatnak.

4—1904. mg.

Hirdetmény.Ezennel közzétesszük, hogy
a lovak és szarvasmarhák tulajdo-
nosainak és pedig azoknak, akik
a Belvárosban, továbbá Sarkad,
Ujtelep, Erzsébet, Sága és Poltura
külvárosokban laknak a kamarási
hivatalnál; a Gáj külvárosban és
a tanyákon lakóknak pedig a gáji
külvárosi alkalmi hivatalnál be-
 kell jelenteniük, hogy hány darab
lovat, vagy szarvasmarhát kíván-
nak ez évben a városi legelőre bo-
csátani.Az említett hivataloknál való
jelentkezésre a f. évi április hó
18, 19, 20, 21, 22, 23 és 25. nap-
ját tűzzük ki.Ezen határidőn túl a jelentke-
zések nem fogadtnak el.A jelentkezések alkalmával
lesznek kiállítandók a kötelezővé-
nyek a legeltetési és pásztor di-
jainak ama fele részére nézve,
amelyeknek kifizetése nem a le-
gelőre bocsátás előtt, hanem a f.
évi augusztus hó 20-ig történtetik.A legelőre bocsátás napja ké-
sőbb fog kitűzteni.Arad, szab. kir. város mező-
gazdasági bizottságának 1903. évi
április hó 18-án tartott üléséből.

Kiadta:

Dr. Angel, s. k.
aljegyző.

Fűzőtű és Tűző (Budapest, V., Lipót-körút 17.) festékével.